

BØRNETEATER

NR. 126 • SEPTEMBER 2003

avisen

Lovunderier

Kulturminister Brian Mikkelsen har fortsat planer om at revidere teaterloven, men det er svært at se, hvad der skal i den.

Side 2-3

Dans er kroppens sprog

Live dans flytter noget, siger koreograferne Cher Guertze og Jørgen Carlslund om forholdet mellem børn og den professionelle danse-kunst.

Side 6-7

Lige til at anmelde

Ni nye børneteaterforestillinger kigges efter i sømmene.

Side 8-11

Images of Nepal

Fotograf Sv. A. Lorenz Christensen har været på rejse med et nepalesisk gadeteater

Side 12-13

Festival med bid i

Norske »Sirkus Vampyr« (billedet) var en af de yderst seværdige oplevelser, da den internationale børneteaterfestival Caravannen drog rundt i Vestsjællands Amt en uge i august med 19 forestillinger fra ni forskellige lande.

Side 4-5

Foto: Per Jensen, Holbæk Amts Venstreblad

Kulturminister Brian Mikkelsen (K) og formanden for BørneTeaterSammenslutningen (BTS), Michael Ramløse, ved åbningen af den internationale børneteaterfestival Caravanen i Holbæk 17. august (se side 4-5). Som det muntert blev kommenteret, da billedet dukkede op i Holbæk Amts Venstreblad, så ligner det unægtelig et glad par på vej til at indgå registreret partnerskab.... Men selvom de to næppe har planer om at sværge hinanden evig huld og tro, så kunne børneteaterområdet da håbe på, at kombinationen af kulturministerens velvilje over for børneteateret og BTS-formandens energiske arbejde for at sikre området bedre vilkår vil kunne ses både i den fremtidige støttepolitik til børneteatrene og i den muligt kommende revision af teaterloven.

Foto: Per Christensen

Kulturministeren har fortsat ambitioner om en teaterlovsrevision, selvom der synes at være stadig færre områder i spil

En minister fremfor børneteateret

Af Carsten Jensen

Der er traditionen tro dødt med stæbesild i planerne om at revidere teaterloven. Kulturminister Brian Mikkelsen (K) har nok udtrykt stor vilje til at tage livtag med den forkætrede lov, men i skrivende stund er det usikkert, OM der kommer et egentligt oplæg til en revision af teaterloven her i september måned. OM det vil dreje sig om andet end småjusteringer – og OM der efterfølgende vil blive gennemført høringsrunder og fremsættelse af lovforslag.

OM'erne hidrører ikke mindst fra kulturministerens klare (!) signaler om, at hvis et eventuelt forslag mødes af for megen mod-

stand i teaterkredse og blandt politiske kolleger, så lader han det falde. Dertil skal lægges det sædvanlige mantra omkring loven og pengene i den, nemlig at der gerne må laves mere og bedre teater, bare det ikke koster mere.

Og således er det begrænset, hvor meget klogere områdets aktører er blevet efter eksemplis kulturministerens teaterkonference 3. juni i Turbinehallerne, Socialdemokraternes teaterlovskonference 20. august på Christiansborg og BørneTeaterSammenslutningens møder med henholdsvis minister og embedsmænd i juni og august.

Med indgåelse af nye afta-

ler for landsdelsscenerne i august, garantierne til Det Kgl. Teater omkring skuespilhus og driftstilskud samt udmeldingerne omkring Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab (DST) og Det Danske Teater kan man i hvert fald konstatere, at en væsentlig del af teaterlivet IKKE længere synes at være omfattet af en gennemgribende teaterlovsrevision.

Også den forkætrede abonnementsordning er allerede blevet »løst op« med nye regelsæt, der lægger en stor del af forvaltningen af den ud til de enkelte landsdelsscener og storkøbenhavnske teatre.

Tilbage står så bl.a. børneteatrene og egnsteatrene og måske dansen. Brian Mikkelsen har tidligere udtalt, at »vi har for mange egnsteatre« og antyd-

det, at man burde lægge nogle af dem sammen til større enheder. Det er en underlig udmelding. Dels udgør egnsteatrene via deres lokale forankring og engagement og geografiske udbredelse en af dansk teaterlivs største succeser, dels er det økonomiske fundament – hvor kommuner/amt og staten hver giver halvdelen af driftsstøtten – netop betinget af, at de lokale tilskudsgivere selv bestemmer teatrets placering og størrelse.

Hvad børneteatrene angår, så synes der p.t. ikke at være planer om at røre ved områdets livsnerve,

købsrefusionsordningen, ligesom heller ikke den amtskommunale producenterordning, RBOT, synes at være i fokus.

Tilbage står så en tilbagevendende kulturministeriel udmelding om at de enkelte børneteatre burde slå sig sammen i større enheder for ad denne vej at fremme kvaliteten og livskraften.

Børneteatrene selv argumenter med, at det NETOP er de små enheder og nærheden til publikum, der har gjort dansk børneteater så godt og internationalt berømt, som tilfældet er. Og at ministerens planer i værste fald kan slå et levende område i stykker.

Hvad med et statsensemble?

Men børneteaterområdet er indstillet på at holde kulturminister Brian Mikkelsen fast på dennes interesse for dansk børneteater. Som enten kunne være et af de eksisterende børneteatre, der fik en millionsum og et par år til at være flagskib i udlandet. Eller et til lejligheden oprettet ensemble.

I de nys indgåede aftaler med landsdelsscenerne i Århus, Odense og Aalborg er der nedskrevet en forpligtelse til at spille mere børneteater – samt at forsøge at hive større dele af denne målgruppe ind i det eksisterende teater.

Børneteaterområdet er dog ikke specielt glad for de store teatres store

sceneproduktioner for børn. Erfaringerne har langt fra været gode, men man håber på, at institutionsteatrene eventuelt vil indlede en form for samarbejde med børneteatre eller erfarne kræfter inden for området, hvis kampen om børnepublikummet optrappes. Ganske som der er planer om på Det Kgl. Teater, når det nye skuespilhus står færdigt og Gamle Scene står ledigt.

I børneteater-miljøet kan man også møde fritsvævede forslag om, at DST overlader et af sine teatre til børneteater-aktiviteter, således at flere små teatre gik sammen om at drive et større spillested. Eller at lade det internationale anerkendte danske børneteater følge i musikens fodspor i form af et statsensemble. Som enten kunne være et af de eksisterende børneteatre, der fik en millionsum og et par år til at være flagskib i udlandet. Eller et til lejligheden oprettet ensemble.

Skole uden midler

Børneteaterrådets hjerterbarn, Odsherred Teaterskole, kan også være i spil omkring en revision af teaterloven. Via sidste efterårs brede politiske aftale om de kunstneriske efteruddannelser blev teaterskolen garanteret 1,4 mio. kr. årligt frem til 31. december 2006, men disse penge rækker kun til selve driften af ste-

det, og der mangler derfor aktiv økonomi til at »fylde« noget ind i selve skolen.

Den situation er ikke blevet bedre af, at ovenstående aftale samtidig flyttede efteruddannelsespenge (de såkaldte KEO-midler) på over 200.000 kroner fra Børneteateret til en ny efteruddannelsesafdeling på Statens Teaterskole – hvorefter en pæn del af midlerne nu sluges af administration.

Gentagne forhandlinger med Kulturministeriet om at lade børneteatrene få disse penge igen til brug for kurser på Odsherred Teaterskole preller af på de hårdhuede embedsfolk, der mener, at med de 1,4 millioner til efteruddannelsesstedet Odsherred Teaterskole har området ikke længere krav på »yderligere« efteruddannelsesmidler. DET opfatter BørneTeaterSammenslutningen som regelret tyveri af kursuspenge...

I håb om bedre tider – understøttet af et meget aktivt amtsråd i Vestsjællands Amt, der er ved at forhandle en ny kulturaf tale på plads – arbejder Odsherred Teaterskole så videre med planer om at ekspandere sig ud af krisen ved at gøre institutionen Odsherred Teatercenter til et egentligt videns- og kompetencecenter. Hvori indgår det nuværende egnsteater (Odsherred Teater), uddannelsesdelen, dramatikervæksthus, informationscenter om børneteater, teater-

forlag, forsknings- og dokumentationscentral m.m.

Fusion forude?

Ved nogle af disse aktiviteter KUNNE der godt stå Teatercentrum i parentes. I en ualmindeligt flakken- de kurs har Kulturministeriet nemlig meldt ud, at Teatercentrum – der p.t. står for den store årlige festival i april, Rød Brochure og Børneteateravisen m.m. – ikke vil kunne fortsætte i sin nuværende form.

Teatercentrum hører som sekretariat for UBOT – Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater – strukturelt set direkte under Kulturministeriet. Og den konstruktion kan ministeriet ikke længere lide.

Først ville ministeriet så lukke stedet. Siden gøre det til en selvejende institution – men nu er der så planer om enten at lægge Teatercentrum ind under Kunststyrelsen og embedsværket eller måske slå det sammen i en konstruktion i Odsherred, hvorved der skal oprettes et egentligt børneteatercenter med teater, uddannelse, festivaler og informationsarbejde under én hat.

Kunststyrelses-modellen får børneteatrene til at slå syv kors for sig. Man kan bl.a. slet ikke se det frivillighedskrævende festivalarbejde m.v. inkorporeret i en embedsmandsmodel.

De ministerielle ideer om en mulig sammenlægning af Odsherred Teaterskole og Teatercentrum var genstand for heftig debat på BørneTeaterSammenslutningens nylige generalforsamling. Brudfladerne gik især mellem dem, der ser en sammenlægning som en politisk/økonomisk løsning, der sikrer begge institutioner, og dem der slet ikke kan se Teatercentrums aktiviteter udført i et halv- eller hel-amtsligt regi og i øvrigt mener, at en geografisk placering uden for Nykøbing Falster vil være dræbende.

Efter hede diskussioner

blev BTS-bestyrelsen udstyret med mandat til at kæmpe for, at de funktioner, som Teatercentrum p.t. varetager, også i en eventuel ny lov bør være en statsopgave, og at udførelsen af denne opgave skal ske uden for Kunststyrelsens regi...

335 times teaterråd

Og hvor står så Teaterudvalget – afløseren for Teaterrådet i den nye Kunstråds-konstruktion – der i givet fald skal være med til at administrere en revideret teaterlov? Svaret er vel nærmest: Ingen steder.

Mens kulturministeren fik mange (gode) råd med på vejen fra det afgående teaterråd (se bl.a. BTA 125), er Teaterudvalget ikke blevet spurgt til råds.

Og den nye struktur har også gjort vejen fra udvalget til ministeren længere og mere kringlet. Hvor Teaterrådet før havde direkte kontakt til ministeren, går vejen nu via Kunstrådet.

Dertil kommer, at selvom teaterudvalget indtil videre formodes at videreføre Teaterrådets arbejde og forpligtelser – intet er endeligt på plads – har man betydeligt færre ressourcer til det.

Udvalgsmedlemmernes honorar er mere end halveret (fra 212.000 til 80.000 kr.) og ministeriet har sågar normsat arbejdet til 335 timer årligt. DET er ikke meget til at orientere sig på området, læse 500 støtteansøgninger, holde de nødvendige møder m.m.

I teaterudvalget sidder fem medlemmer, de tre udpeget af Kunstrådets repræsentantskab og de to af ministeren. De kan konstatere, at hvad støttemidlerne til næste børneteater-sæson angår, er der tale om status quo. Nemlig 56,6 mio. kr. fra finansloven og 13,5 mio. kr. fra tipsmidlerne med 13,5 mio. kr.

Og så er der de 40 millioner kroner, som Kunstrådet har til tværgående projekter. DE når næppe i spil i år. Og det gør en færdig teaterlovsrevision heller ikke.

Steen Nørgaard, kulturkonsulent i Århus Amt, er medlem af teaterudvalget under Kunstrådet. Som tidligere formand for BTS og administrator i Gruppe 38 er han nuverent indehaver af mest videns og børneteaterområdet. Formand for udvalget er koordinator og instruktør Rhea Leman. Øvrige medlemmer er uddannelsesleder ved Statens Teaterskole, Kerstin Anderson, skuespiller og instruktør Ina Miriam Rosenbaum samt dramatik og forfatter Jokum Rohde.

Under Langsteds Lup

Af Jørn Langsted

Vi lever i forunderlige tider. Tænk bare på, at statsministeren har erklæret kulturkamp. Sidst vi hørte om kulturkamp, var i tidsskriftet Kulturkampen, der udkom i slutningen af 1930'erne og samlede den liberale, radikale, socialdemokratiske og kommunistiske intelligens i en kamp for humanisme og frigørelse mod fascisme og nykonservatismen. Men det er nok ikke lige den kulturkamp, statsministeren har tænkt sig at ville føre. Måske er det så snarere den tidligere kulturkamp, den i 1870'erne i Tyskland, hvor Bismarck blæste til kulturkamp efter Tysklands samling i 1871, og hvor kulturkampen gik ud på at undertrykke den katolske kirke og det katolske parti og at styrke staten. Man skulle med alle til rådighed stående midler, kulturelle, politiske og lovgivningsmæssige, have fjenden, modstanderen, endegyldigt ned og nakken. Den revanchistiske tone, hævngherigheden, der er over nogle af dem, der i sommerens løb har skreget på kulturkamp i Danmark her og nu, tyder på, at det mere er Bismarck end PH, der er forbilledet for den kulturkamp, der indvarsles.

Det startede alt sammen med statsministerens første og berygtede nytårstale 1.1.2002 med frontalangrebet på smagsdommere og eksperter. Vi skulle være vort eget livs eksperter, indvarsledes det så kont. Og det lyder jo netop som en hel frigørelse for det åg af rigtige meninger, som er lagt på os. Men tænker man sig lidt om, så vil de fleste af os vel gerne have en ekspert til at operere vort dårlige knæ og reparere bilen, der ikke kan køre. Og deres meninger og synspunkter tæller nok lidt mere end mine, når det kommer til knæoperation eller bilreparation. Et komplekst samfund kan selvfølgelig ikke undvære eksperter, heller ikke eksperter på mere prekære områder. Senere viste det sig så også, at det egentlig ikke var eksperter, statsministeren var ude efter, men derimod de venstreorienterede. I råd og nævn og udvalg, og hvor de i øvrigt sad og gjorde sig offentlige meninger.

Sommeren over har Information og nu senest Berlingske Tiden- de og Politiken kastet sig ind i diskussionen om for eller imod kulturkamp. Det er godt nok lidt svært at finde ud af, hvad der er temaet for den proklamerede kulturkamp. Mestendels ser det ud til at dreje sig om at bekæmpe og få hævn over de famøse 68'ere og deres meninger, deres meningstyranni, som kulturministeren så velvalgt udtrykte det i et interview i Politiken for nylig. Hvem skulle også være bedre til at sætte ord på kulturkampen end netop kulturministeren. Så vidt man kan forstå, er Brian Mikkelsen blevet tyranniseret både i folkeskolen, i gymnasiet og på universitetet: Han blev holdt uden for af sine skolekammerater, fordi han ikke havde de rigtige meninger. Og han blev tyranniseret af sin gymnasierector, som ikke ville tillade, at han og andre ungenkonservative udgav et blad. Endelig blev han tyranniseret på universitetet, hvor der var marxistiske bøger på pensumlisterne. Danmarks Radio tyranniserede også den kommende kulturminister. At stort set hele dagspressen, både dengang og nu, var og er dybt borgerlig, 'glemmer' kulturkampministeren. At det danske samfund har tyranniseret på universitetet, og ikke et socialistisk, 'fortrænger' kulturkampministeren. Og sådan går det derudaf med fjendebilleder fra anno dazumal.

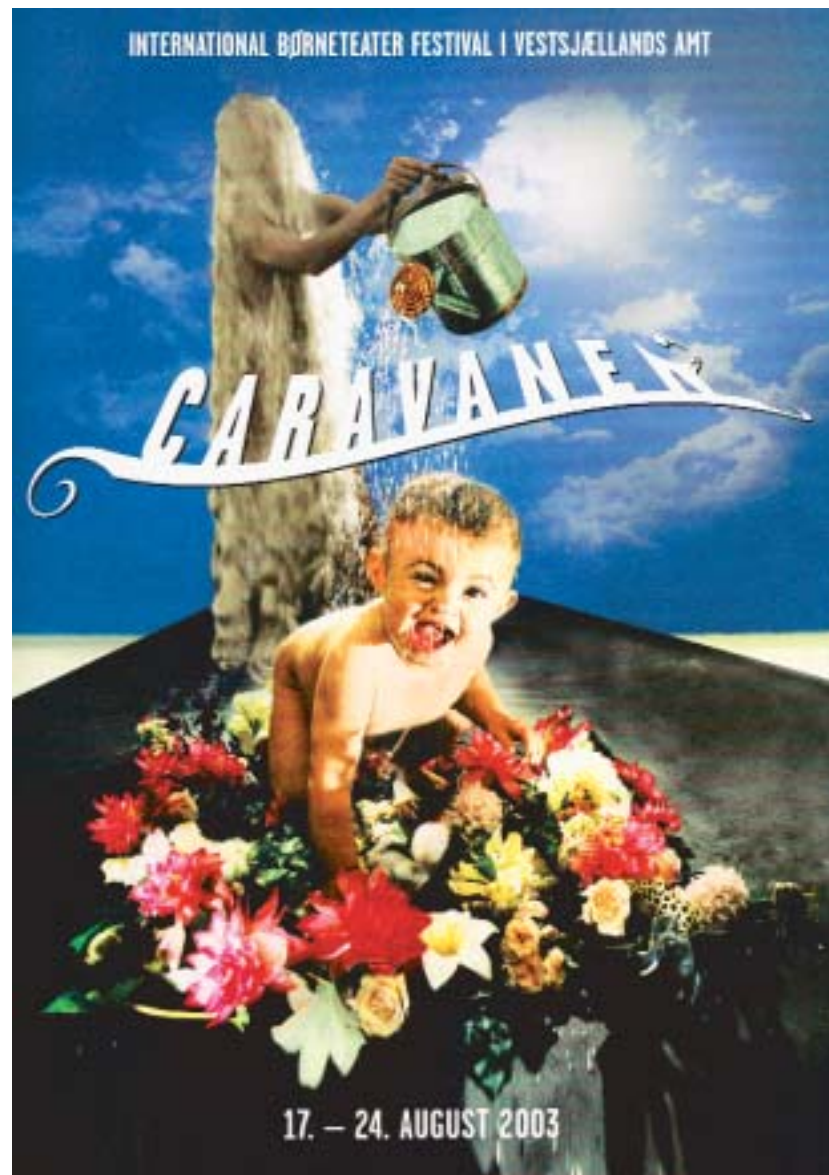
Problemet med den her kulturkamp er, at den lines op på et fuldstændigt forfuset grundlag. Den knytter sig til hævn, og den fremstiller sig som om den borgerlige kulturkamp er ensbetydende med frigørelse, mens den i virkeligheden mest af alt handler om at afskaffe mennesket som samfundsborger og omdanne det til kunde i alle livets relationer.

Slagordet om valgfrihed i alle sammenhænge, lyder jo vældigt tiltalende. At det mestendels på samme måde, som når man i supermarkedet står over for 15 forskellige ketchupvarer, handler om valg mellem mere af det samme, fortier man. At den højt besungne frihed handler om nogens frihed til at tjene penge på andres fundamentale behov, siger man ikke. Valgfrihed mellem flere forskellige reklame-tv-kanaler er frihed. Valgfrihed fører til mere lykke, selvom valgfriheden er en frihed til at vælge det ene juks frem for det andet lige så elendige juks. Den enkelte bestemmer selv. Og man opfører sig som kunde i butikken over hele linjen. Man er kunde i daginstitutionen, i folkeskolen, i gymnasiet, på universitetet, i forhold til politiske partier, i ægteskabet, over for ældreplejen osv. osv.. Man vil have varen leveret, og svarer den ikke til ens umiddelbare behov, så smider man den væk og går et andet sted hen og handler.

Statsministerens kulturkamp går ud på at få os til at tro, at livet er en markedsplads, og at alt kan og bør klares gennem køb og salg, gennem kontrakter og aftaler. Og den umiskendelige revanchisme i regeringen mod alskens fjendebilleder, 68'ere, kulturradikale, rundbordspædagoger og hvad de/vi nu kaldes, er blot et middel i et langt alvorligere projekt. Det er et middel, oprørt mod »københavnske akademikere«, der skal give kulturkampprojektet folkelig forankring.

Det bliver et fattigt liv og en endimensionel verden, denne regering vil efterlade til kommende generationer. Livet bliver omskabt til erhvervs-livet. Man kan selvfølgelig vælge at søge trøst i historien med, at Bismarcks stort anlagte kulturkamp slog fejl. Den fik ikke bekæmpet modstanderen, men styrkede blot tilslutningen til det katolske parti. Men man bliver også nødt til at gå ind i kampen her og nu. Demokratiet bør ikke indskrænkes, tværtimod bør det udvides. Ytrings- og forskningsfriheden bør ikke begrænses (jvf. kampen i Danmarks Radio og den ny universitetslov), disse friheder bør udvides. Børneteatrene bør ikke centraliseres og kommerialiseres, de bør frisættes og tages hånd om af den offentlige kulturpolitik.

Troen på, at alt i livet er et kundeforhold og indprentningen af det i vores bevidsthed er måske det egentlige indhold i den megen snak om kulturkamp. Dermed går kulturkampen i realiteten ud på at underløbe det borgerlige demokrati, der netop satser på, at vi i forhold til fælles anliggender indtager rollen som borger, der deltager i udvekslingen af meninger og synspunkter, der fører frem til politiske beslutninger, der er gyldige for hele samfundet.

»Har du husket at vande din barndom? Lød det i pressemeddelelsen fra Caravanen op til den internationale børneteaterfestival – og det tog fotografen Per Morten Abrahamson ganske bogstaveligt i sin illustration til festivalplakater og -programmer. Det vandede barn poppede også op på festivalens hjemmeside, der næppe fungerede efter hensigten. Den var så tung at åbne, at et almindeligt modem stod helt af, mens selv hurtige forbindelser måtte kæmpe. Her er plads til forbedringer.

Af Carsten Jensen

Danske børneteatre spillede i sidste sæson omkring 300 forestillinger i udlandet, hvor de også deltog i seminarer og workshops og organisatorisk arbejde og på anden vis bidrog til at opretholde Danmarks ry som et af de allerbedste børneteaterlande i verden.

Det er et ry, der får udenlandske festivalarrangører og andre teaterinteresserede til at valfarte til landet, hvor især Teatercentrums store festival i april er et udstillingsvindue. I år i Kolding blev det således opgjort til omkring 100 udlændinge fra 28 forskellige lande.

Men selvom dansk børneteater ER rigtig godt, er det vel ikke helt rimeligt at de danske børn og deres voksne ikke har mulighed for selv at drage sammenligninger eller bare møde andre spændende måder at lave børneteater på.

Denne retfærdige undren er nu efter et langt forarbejde og en kort planlægningsfase omsat til en biennial international børneteaterfestival i Vestsjællands Amt, og første udgave af Caravanen er netop blevet afviklet fra 17.-23. august.

Da var det så også 18 år siden, at den slags internationale tiltag fandt sted sidste gang, nemlig i Vejle i 1995, arrangeret af Vejle Amts kulturforvaltning i samarbejde med Dansk ASSITEJ. Mens den allerførste blev arrangeret i Odense i 1988 i forbindelse med byens 1000-års jubilæum.

Pingviner og taler

Som en af festivalens økonomiske stråmænd – Kulturministeriet har via den såkaldte Provispulje givet vitale 1,2 millioner kroner til festivalen – stod kulturminister Brian Mikkelsen for den officielle åbning Caravanen, der fandt sted på Holbæk Egnsteater.

Her blev han uden for teatret modtaget af teatergruppen Batida og sekvenser fra deres gadeforestilling »Ouvertures«, hvor kvinderne er i smukke kjoler og herrerne i kjole og hvidt. Alle dog inklusive store næser og parykker. Blandt de mandlige pingviner var også en af festivalåbningens værter – dog med egen næse og eget hår – nemlig Michael Ramløse,

Rang Vidushak - Indien

næstformand i Det Regionale Teaterråd i Vestsjællands Amt, administrativ leder på Fair Play, dramatiker og formand for BørneTeaterSammenslutningen i Danmark. Han tog også pænt imod ministeren, og således mandsopdækket af velklædte børneteaterfolk – noget af et særsyn i miljøet – blev Brian Mikkelsen ført ind i teatret og festivalen.

Med taler af Brian Mikkelsen – der var glad for at være tilskudsgiver og glad for at der skulle spilles udenlandsk teater for børn; og Flemming Holm, formand for kulturudvalget i Vestsjællands Amt – der til lod sig at være stolt af, at Vestsjællands Amt var værter for landets første tilbagevendende internationale børneteaterfestival; samt Flemming Holm, formand for Dansk ASSITEJ, den danske afdeling af den internationale organisation for børneteater – der håbede at festivalen ville være til gavn for det internationale

børneteatersamarbejde og til glæde for publikum – fik de tilstedeværende honoratiorens og teatermennesker nogle velvalgte smagsprøver fra den kommende uges teaterudbud.

Kulturminister for de mindste

Men dermed var kulturministeren skam ikke færdig med Caravanen. For i løbet af festivalugen var der også arrangeret højtlysningsseancer for de allermindste kulturbrugere rundt omkring på kommunens biblioteker, og derfor tog Brian Mikkelsen også en tur i sin gamle hjemby. På Holbæk Bibliotek læste han således et par dage efter åbningen højt af bogen om Svendman, som handler om en lille superhelt, der drøner rundt i sit natøj og med et rødt lagen som kappe.

Ideen med højtlysningsseancerne var at åbne børnenes øjne for den store verden

og de gode historier – ganske som det var formålet med Caravanen internationale og danske teaterforestillinger.

Dem var der omkring 70 af i alt, spillet af 19 forskellige teatre, hvoraf de ni var udenlandske og kom fra Kenya, Schweiz, Litauen, Indien, Norge, Sverige, Tyskland – samt et sammensurium af lande i et enkelt projekt. NIE – New International Theatre Encounter – illustrerede således hele festivalens ide og sjæl ved at bestå af teaterfolk fra England, Polen, Tjekkiet og Norge. Og deres forestilling, »Min lange rejse hjem« var da også en af festivalens smukkeste forestillinger med et tema, der var begivenheden værdig: Nemlig at finde sine rødder og sig selv.

Teater med hjertet

I løbet af festivalugen blev der så spillet på livet løs i Vestsjællands Amt. I Sorø og Stenlille, i Hashøj og Høng, i Korsør og Kalundborg – og en lille snes steder mere.

Og der blev spillet i rigtige teatre og i skoler og haller og på biblioteker og på gader og torve og sågar kræmmermarkedet i Vig.

Mens tilstrømningen til de mange udedørs forestillinger vanskeligt lader sig gøre op, var den såkaldte værdibelægning for de øvrige forestillinger på omkring 65 procent. Bag den fine betegnelse gemmer sig antallet af solgte billetter – i øvrigt til beskedne 25 kroner stykket. Der var nemlig fri adgang for festivalens teaterfolk og medhjælpere til at overvære kollegernes arbejde – og det fyldte også godt på tilskuerrækkerne.

Her kunne man så også bivåne, hvordan de udenlandske sprogede forestillinger blev kørt i pædagogisk stilling for de mange lokale børn: Der var således mange steder fine pædagogiske introduktioner på dansk, hvor blandt andet forestillingens handling blev ridses op – ledsaget af en opfordring til at kigge godt på mimik og kropssudtryk og stemmeføring og musik m.m. for at afkode stemning og forløb.

Den svenske danseforestilling fra Zebra Dans, »Havet år blått«, havde til overflod fået deres medfølgende speak oversat og indtalt på dansk – og så kunne

Caravanen

Danmarks første internationale børneteaterbiennale.

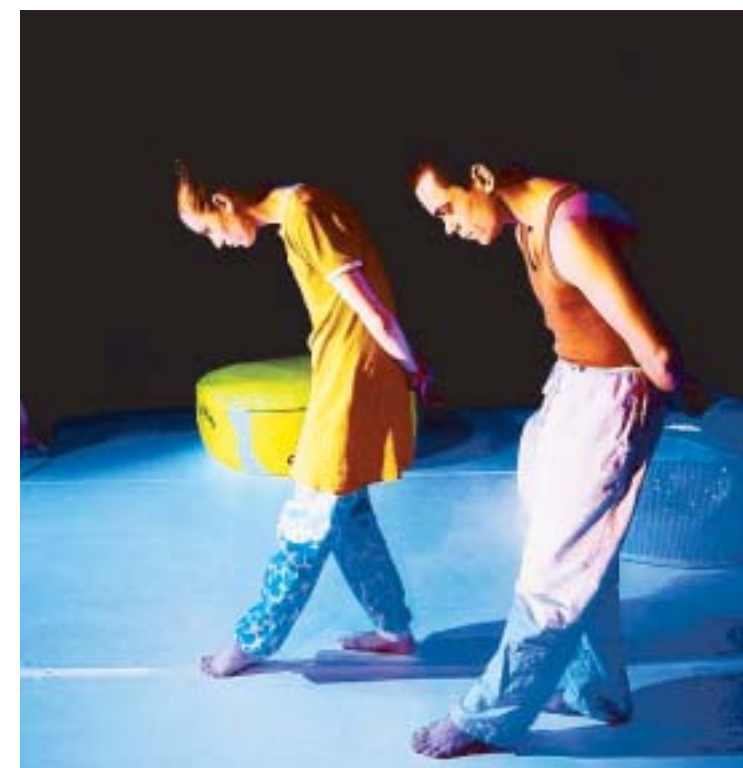
Navnet Caravanen hentyder til, at selvom hovedbyen for festivalen nok er Holbæk – hvor to af regionens egne teatre holder til – så sendes forestillingerne rundt til de øvrige kommuner i amtet – i år i tæt og godt samarbejde med amtets biblioteker.

Denne første biennale var i år støttet økonomisk af Kulturministeriets provinspulje, Undervisnings- og Kulturudvalget i Vestsjællands Amt, Kulturgruppen i Vestsjællands Amt samt Nordscen med et samlet budget på omkring 2,5 millioner kroner.

Festivalen blev arrangeret i et samarbejde mellem Det Regionale Teaterråd i Vestsjællands Amt og Dansk ASSITEJ.

Regionens fem teatre indgik i såvel arbejdet som programmet: Holbæk Egnsteater, Odsherred Teater, Teatret Fair Play, Den Blå Fugl og Vandrefalken.

Næste biennale finder sted i august 2005 i et samarbejde mellem Vestsjællands Amt, Fyns Amt og HCA-sekretariatet i Odense.

Zebra Dans - Sverige

publikum koncentrere sig om deres kropslige udfoldelser uden »signalstøj« i baggrunden.

Og ellers har »børn da godt af at se noget, de ikke kan forstå med intellektet, men med følelserne«, som det udtrykkes af festivalarrangør og formand for amtets regionale teaterråd, Jonna Beha Oulund.

Hun residerer også som leder af skolen på Odsherred Teatercenter, hvor Caravanen huserede med to forestillinger per dag. Og havde forlods været betænkelig ved, om ikke det var lige rigeligt med forestillinger at putte i et sted, der med sin placering et stykke uden for Nykøbing Sjælland ikke ligger lige ved hovedfærdselsårene og det potentielle publikum.

Men hun var blevet glædelig overrasket over det generelle fremmøde, herunder et nyt publikum, bestående af områdets sommerhusgæster og deres børn.

Så plakater og brochurer

HAVDE altså gjort deres.

Hektisk planlægning

DET havde alle de mange frivillige, der knoklede i døgndrift med at få festivalen op at stå på rekordtid også. Herunder ikke mindst folkene fra Teatret Fair Play, Holbæk Egnsteater og Odsherred Teatercenter.

For det var et godt stykke over sidste øjeblik, at projektet den 2. april fik tilsagn om de 1,2 millioner kroner fra Kulturministeriets Provispulje, der gjorde afviklingen af Caravanen muligt. Normalt ville man forsværge, at en international festival kan stables på benene på lidt over fire måneder, men det lykkedes altså. Og med succes.

Blandt de lokale samarbejdspartnere var regionens bibliotekarer, og dem giver Jonna Beha Oulund uden betænkelighed »UG med kryds og slange« for deres yderst professionelle indsats med at stå for afvikling

af Caravanens mange forestillinger rundt omkring i amtet.

Når festivalen atter rammer regionen om to år, vil arrangørerne dog prøve at inddrage alle de lokale teaterforeninger mere, for ad den vej at advisere det traditionelle publikum om festivalen og dens glæder.

Og næste gang bliver altså i 2005, hvor man tilmed allerede har tilsagn om tre millioner kroner fra H.C. Andersen-sekretariatet, fordi Caravanen da deltager i fejringen af eventyrdigterens 200 års fødselsdag. Og derfor også drager til Fyn.

Også Vestsjællands Amt forventes at putte penge i næste udgave af den biennale internationale børneteaterfestival.

Og det er da – sammen med Odsherred Teatercenter – også blandt de mærkesager, som amtet kan gøre opmærksom på helt aktuelt, hvor en ny regional kulturfåle er ved at blive forhandlet på plads.

»Majitu« – kenyansk børneteater på besøg i Odsherred

Åndemageri i Vestsjælland

Caravanen bød blandt andet på afrikansk konfliktløsnings-teater for børn

Ved den internationale børneteaterfestival, Caravanen, kom et af de farverige indslag fra Kenya i form af Amani People's Theatre og deres forestilling, »Majitu«, der betyder »ånder« på swahili.

»Majitu« blev opført fire gange i fire forskellige byer i løbet af festivalen. Både indendørs og udendørs. Forestillingen er en fabulerende, humorfyldt beretning om at finde sin identitet. Hovedpersonen er en syv-årig dreng, der er helt alene i verden og først efter mange års kamp – mod bl.a. spøgelser og ånder – genfinder sin familie.

Forestillingen er naturligvis på engelsk, men med et enkelt teatralisk udtryk og det traditionelle afrikanske teaters dramatiske udfoldelser i form af sang og musik og dans var der – udover skuespillet – nok at iagttage for de lokale danske børn og deres voksne.

Amani People's Theatre arbejder med konfliktløsnings-teater. For eksempel er temaet for en af teatrets vokseforestillinger konflikter opståen på det afrikanske kontinent, og hvad der så sker, når forskellige kulturer og traditioner ramler sammen.

En anden forestilling er en politisk satire, som fremstiller de groteske forskelle, der kan være på rige og fattige, magthaverne og folket.

Desuden tilbyder gruppen forestillinger med åben slutning, hvor deltagerne selv inviteres til at deltage og være med til at beslutte hvad der skal ske.

Slægtskab

Amani People's Theatre har turneret i Danmark fra 17.

august med forestillinger, workshops med mere. Det fortsætter de i øvrigt med frem til 21. september, hvorefter turen går tilbage til Kenya – bortset for en af gruppens stiftere, Amollo Maurice Ouma.

Han bliver ansat ved CVU Sønderjylland det næste års tid for at undervise i konflikt-håndtering, ligesom han vil rejse rundt i Danmark og holde foredrag, lave workshops m.m.

Teatergruppen arrangerer i øvrigt også kurser i hjemlandet i et såkaldt forum-teater. Således var et hold på otte drama-interesserede danskere i Kenya et par uger i april i år og et nyt er planlagt dette efterår. (yderligere information: se kontaktdressen).

Det dansk-kenyanske samarbejde har Amani People's Theatre døbt »The Ukoo Initiative« – ukoo betyder slægtskab på swahili – for at understrege den samhørighed og det fællesskab, de ønsker at skabe mellem kenyanere og danskere, der arbejder med social forandring ved hjælp af fredelige midler som drama og teater.

Udover at spille forestillinger, holde workshops m.v. har gruppen under sit ophold søgt at udveksle erfaringer med danske ligestindede omkring konflikt-håndtering. Desuden prøver de at samle økonomiske midler til deres projekter for børn hjemme i Kenya, bl.a. et drama-terapeutisk program for forældreløse børn fra Burundi, der er krigsflygtninge og p.t. opholder sig i Kenyas hovedstad, Nairobi. Amani People's Theatre kører også et projekt for gade-

børn i et af Nairobis slumområder.

Fredsteater

»Amani« betyder »fred« på swahili. Organisationen blev dannet i 1994 af unge kenyanske kunstnere, samlet omkring det fælles mål at bruge teater og typiske afrikanske udtryksformer som dans, musik, sang, bilde eller fortælling som værktøj i bearbejdelsen af konfliktemaer og i arbejdet for fred og udvikling.

Det er en velorganiseret og seriøst arbejdende gruppe, som i over otte år har arbejdet med konfliktløsning og forsoning. De er meget anerkendte for deres metoder og resultater og bruges af bl.a. Flygtningehøjkommissariatet og Amnesty International i arbejdet med krigsflygtninge.

De har undervist, lavet workshops og forestillinger i Kenya, Tanzania, Rwanda, Sudan, Thailand, USA, Øst-Italien, Holland og Frankrig. Udover at arbejde kunstnerisk er mange medlemmer af gruppen uddannede inden for sociologi, medicin, statskundskab, antropologi, psykologi.

Arbejdet er inspireret af Augusto Boal, Paulo Freire og naturligvis den stærke indfødte teater- og fortælletradition. Gruppen har udgivet flere bøger om deres teori og metoder.

caj

Information og kontaktperson:
Ruth Lange,
CVU-Sønderjylland
e-mail:
rla@udd.haderslevsem.dk.
Tlf. 64 40 60 74

Penge til dansen

Kulturministeriet har afsat fem millioner kroner til den moderne dans i 2003-04. Omkring halvdelen af midlerne er reserveret til en såkaldt langsigtet indsats, mens resten går til projekter:

- Dans i uddannelse: 900.000 kr.
- Danserotation: 700.000 kr.
- Skolen for Moderne Dans/efteruddannelse: 200.000 kr.
- Dansens Hus 800.000 kr.

Teaterrådets støtte til dans for sæson 2003-04 udgør 23.500.000 kroner, fordelt på 21 bevillinger. Suverænt mest får Nyt Dansk Danseteater med otte millioner som led i en flerårig støttetildeling. Direkte målrettet børn er alene en projektstøtte på 400.000 kroner til Pernille Gardes danseforestilling for de 4-7 årige. »Mystik på tredje sal«, hvortil kommer 1,2 millioner kroner under børneteaterpuljen til Corona Danseteater.

Foreningen Dans i Uddannelse er et målrettet forum for dans for børn og unge over hele landet. Foreningen er udover Kulturministeriet støttet af Undervisningsministeriet og Kulturrådet for Børn. Dans i Uddannelse har bl.a. ansat to regionale dansekonsulenter i henholdsvis København Århus til at udvikle og iværksætte danseprojekter for børn og unge i samarbejde med lokale aktører over hele landet..

I perioden 2002-2005 arbejder Dans i Uddannelse på et landsdækkende projekt, der giver skolerne mulighed for at få dans integreret som fag.

Dertil kommer inspirationskurser for lærere og pædagoger, efteruddannelseskurser for dansere og danseundervisere samt foredrag og seminarer om dans og børn.

Se www.dansuddannelse.dk

Kunst for børn

Den 2. september blev der afviklet en konference i Odense. »Kunst for børn – børns møde med professionel kunst«, af Fagligt Forum for Børnekultur (FFB), der har eksisteret siden 2001. Netværket består af Dansk ASSITEJ, Teatercentrum, Levende Musik i Skolen, Dansk IBBY, Dans i Uddannelse og Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder og Det Danske Filminstitut. Arrangementet bestod bl.a. af oplæg, teater, musik og politisk panel, og deltagerne fik fem gode råd med sig. Konferencens arrangører synes nemlig, at man bør:

- arbejde for at børnekultur nævnes direkte i kunstlovene, efterhånden som de revideres. Brug gerne filmloven, der afsætter 25 procent til børnefilm, som inspiration.
- udvikle en tilskudspraksis, der giver mulighed for at støtte både produktion, formidling og brugernes køb af professionel kunst for børn.
- tage bolden op fra Kulturrådet for Børn, så der fortsat arbejdes på at motivere lokale og regionale instanser til at prioritere ressourcer til børnekultur.
- sikre dokumentation, evaluering og forskning til fremme af en fortsat udvikling af fagligheden i børnekulturen.
- sikre at børnekulturen prioriteres inden for alle kunstarterne og at der sker et samarbejde mellem dem.

Oplevelser flytter noget

Af Signe Gad
Collage: Ulf Skov

For børnene skal du ikke se dans? Det skal de heller ikke, men det er godt at muligheden er der. Lige som det er vigtigt, muligheden er der for voksne. Så er den ikke så meget længere.

Jørgen Carlslund, koreograf og danser, har dog alligevel mere at sige om den sag. Han har danset i over 20 år. Først for voksne, men da han ved lidt af en tilfældighed dansede for børn, blev hans interesse for børne-unge-publikummet vakt.

Han overtog den kunstneriske ledelse af Corona Danseteater efter svenskeren Marie Lalande i 1990 og har siden danset og koreograferet en lang række forestillinger for børn og unge og deres voksne, som han med skiftende besættelser, musikere og teknikere har turneret med i ind- og udland.

»For mig at se er der ikke noget særligt i, at børn skal se kunst. Det er ikke vigtigere for dem end det er for voksne. Det er en måde at bearbejde vores liv på, arbejde de indtryk vi får. Det kan man gøre ved at udtrykke noget selv, og man kan gøre det ved at opleve andre udtrykke noget. Det er en vigtig dimension i vores liv. Det er det for voksne, det er det for børn.«

Cher Geurtze er danser, koreograf, danseunderviser og sammen med Sheila de Val kunstnerisk leder af Uppercut Danseteater. Hun var med til at starte gruppen i 1981, da moderne dans stadig var et temmelig uprovet fænomen i Danmark.

Hun er uddannet på Boston Conservatory of Music, Dance and Drama og slog sig ned i Danmark, hvor hun som én blandt en lille flok udlændinge var med til at introducere det ellers så klassisk balletorienterede danske dansepublikum til den moderne dans.

Vækker sanserne

Uppercut Danseteater har siden sin start både haft unge og voksne som målgrupper. De sidste fem år har de specialiseret sig i børne-, unge- og familieforestillinger.

Til spørgsmålet om, hvorfor børn og unge skal have tilbud om at se professionel dans, siger Cher Geurtze: »Når børn ser bl.a. en levende danseforestilling, kan den blanding af det abstrakte og det meget jordnære/kropslige være med til at vække deres sanser og skabe deres kulturelle værdigrundlag. Gennem oplevelsen og indholdet kan de også blive motiverede til at tænke over, hvem de er, hvordan de kunne tænke sig at være, og hvor-

dan de vil kunne håndtere verdens udfordringer. De får måske redskaber til at tænke anderledes. Oplevelser flytter noget.«

Nøgleordet er kommunikation

Men hvad skal der til, før det at overvære en forestilling bliver til en oplevelse? Jørgen Carlslund er ikke i tvivl. Scenekunst handler om kommunikation.

»Man skal ville publikum noget, der er vigtigt. Det skal betyde noget for én selv, og så skal man have en idé om, hvordan man gør det vigtigt for andre. Den optagethed, vi har af os selv på scenen, har ingen værdi, hvis vi ikke kommunikerer. Jeg mener ikke, man skal afkræve dem noget, når forestillingen er slut og jeg tilbyder aldrig at forklare bagefter. Mange børn kommer tit selv hen og snakker bagefter, og det er fint, men jeg stiller aldrig spørgsmål til dem selv. Oplevelsen skal stå rent. Hvis man afvinger dem en intellektuel bearbejdning taber man noget af det, den levende kunst kan. Det kan være en fordel at lade den stå og ikke forklare for meget.«

Cher Geurtze er enig. Hun mener heller ikke, at man skal være forudindtaget, for man går ind og ser en forestilling.

»Det er rart at kunne overraske dem. Man kan mærke på deres koncentration, om børnene er optaget af forestillingen, og det er tydeligt at mærke på deres reaktion bagefter – de giver energi tilbage med deres klapsalver og kalder dansere frem igen og igen. Mange børn har svært ved at verbalisere deres oplevelse, men de viser ofte deres interesse ved at blive efter forestillingen, snakke med danserne, prøve nogle trin, få autografer eller få lov til at slå på vores musikeres trommer.«

interesserer mig selv og bruge min baggrund som danser og så kommunikere med de børn? Kan jeg nå dem lige nu og her? Det vil være anderledes med en bog eller et maleri, for det kan man tage frem igen om 50 år – det kan man ikke med en danseforestilling.«

Oplevelsen skal stå rent

»Hvordan ved man som danser, om man så har kommunikeret, så publikum har fået en oplevelse?«

»Det er noget, man mærker undervejs,« siger Jørgen Carlslund.

»Man kan mærke, om børnene er stæet på og er koncentrerede. Jeg mener ikke, man skal afkræve dem noget, når forestillingen er slut og jeg tilbyder aldrig at forklare bagefter. Mange børn kommer tit selv hen og snakker bagefter, og det er fint, men jeg stiller aldrig spørgsmål til dem selv. Oplevelsen skal stå rent. Hvis man afvinger dem en intellektuel bearbejdning taber man noget af det, den levende kunst kan. Det kan være en fordel at lade den stå og ikke forklare for meget.«

Jørgen Carlslund er ikke specielt begejstret for den sammenblanding.

»Det er svært at holde oplevelsen ren. Det kæmper vi lidt med, for vi kommer jo meget i undervisningsmiljøer. Men det er for

mærke på deres koncentration, om børnene er optaget af forestillingen, og det er tydeligt at mærke på deres reaktion bagefter – de giver energi tilbage med deres klapsalver og kalder dansere frem igen og igen. Mange børn har svært ved at verbalisere deres oplevelse, men de viser ofte deres interesse ved at blive efter forestillingen, snakke med danserne, prøve nogle trin, få autografer eller få lov til at slå på vores musikeres trommer.«

Workshops eller ej

Rundt omkring på skoler og gymnasier er der ofte en forventning om at børnene skal lære noget af at se en forestilling. Det gælder ifølge Jørgen Carlsen især for den moderne dans, fordi det er en kunstart, der er blevet indført fra USA og England.

Her underviser man i dans og drama i det velfungerende Fag Theatre in Education (T.I.E.), og her er det blevet en tradition, at børnene og de unge både skal opleve en forestilling og selv afprøve forestillingens danseteknikker i forbindelse med den.

Jørgen Carlslund er ikke specielt begejstret for den sammenblanding.

»Det er svært at holde oplevelsen ren. Det kæmper vi lidt med, for vi kommer jo meget i undervisningsmiljøer. Men det er for

mig en absurd tanke, at voksne, som går i Det Kongelige Teater for at se en opera, skal have en workshop i opera på vej ud. Jeg tror, at de voksne ville føle det omklamrende. Det ville sikkert være sjovt, men det har ikke så meget med oplevelsen i operaen at gøre,« mener han.

»Men det kræver vi af børn. Vi tager det som noget selvfølgeligt, at for at opleve skal de også have prøvet noget og lært noget om det. Det bliver tit misforstået, som om jeg har noget imod undervisning, hvilket jeg ikke har. Men de to ting hører ikke nødvendigvis sammen. Man kunne undgå den sammenblanding ved at køre børnene ind til et rigtigt teater. Men jeg synes alligevel, at der er en meget stor kvalitet ved at komme ud og opsøge børnene der hvor de er, for det afmystificerer kunsten. De fjerne væsener på scenen bliver til almindelige mennesker, når man spiller i en gymnastiksal.«

Dansernes status

Uppercut Danseteater tilbyder derimod gerne workshops i forbindelse med forestillinger.

»For børnene kan det være noget særligt, at det er de dansere, der var på scenen, de selv kommer til at arbejde med i workshop bagefter,« siger Cher Geurtze.

»Dansernes status har en god virkning, der kan være meget inspirerende for dem. Dansen indeholder en anden træningsform og har kreative aspekter, der tit appellerer til børn og unge. Det kan være et alternativ til den idræt og sport, de er vant til at møde – måske opdager de det som noget helt nyt og får lyst til at gå til dans i deres fritid.«

Sommerfugle og natsværner

Corona Danseteaters forskellige forestillinger henvender sig til børn og unge på forskellige alderstrin. Typisk sætter de grænsen for 3-7-årige, 7-11-årige, 12 år og op.

Valg af temaer er nært forbundet med det, Jørgen Carlslund selv synes er interessant.

»Det er jo min grund til at skabe – at jeg beskæftiger mig med noget, der er spændende.«

Om temaerne siger han, at de ikke er styret af alder, men måden indholdet bliver formidlet på er forskellig. En forestilling, Corona spiller for tiden, hedder »Forvandling« og er for 3-7-årige. Den handler om hvad der sker, når sommerfuglen forsøger sig i en natsværner og de ikke kan forenes, fordi den ene lever i lyset og den anden i mørket. Insekterne på scenen har meget menneskelige karakterer og fortæller, at lige

meget hvor meget og hvor mange gange, vi forandres, er der stadig en kerne, der altid vil være den samme. »Solo« er for børn fra 12 år og op. Forestillingen er et billede på det at være på grænsen mellem barn og voksen. At skulle forstå svære begreber og at skulle tage en konsekvens af en forelskelse. Man skal kunne sætte sig ind i, hvordan verden ser ud fra forskellige alderstrin,« siger Jørgen Carlslund.

»For de små er det meget tydeligt, hvor meget de sanser kropsligt, hvor de ikke endnu har et særligt avanceret sprog. Typisk bruger vi meget få ord i forestillinger for dem. Man kan lave meget avancerede historier med kropssproget, og ord ville bare være i vejen. Den seneste forestilling, jeg har koreograferet, er for børn over 12 år, og der er springet til voksne ikke så stort. Der ligger udfordringen i at holde en intensitet i forestillingen, så man fastholder dem.«

Cher Geurtze supplerer: »Dans kan være konkret og abstrakt, sådan at det drejer sig om stemninger og dynamik. Ved at se dansere på scenen kan publikum se, at kroppen kan mange ting. Dans kan være inspirerende. Den kan være med til, at man accepterer, at man har en krop, og den kan udtrykke sig på alle mulige måder. Nogle vil føle sig hjemme i den nonverbale udtryksform. Men børn skal opleve alle kunstarter. De ser mere og mere film og fjernsyn. Det er vigtigt at opleve live. Tv viser korte ting – en dansefore-

måde, vi voksne gerne vil mødes på. Med samme seriositet og integritet.«

Kedsomhed og Popstars

Udover at danse for børn danser Uppercut Danseteater også med børn. De har i de seneste seks år arbejdet med pædagogiske danseprojekter på folkeskoler blandt andet med projekt Dans i Nordvest, et projekt, der har fået flere og flere børn og unge (mange med en ikke-dansk baggrund) fra Københavns Nordvestkvarter til at strømme til træningen.

At omgås børnene så meget, har fået en naturlig indflydelse på Uppercuts valg af temaer til deres egne forestillinger.

»Før tog vi mere udgangspunkt i os selv og hvad der optog os,« siger Cher Geurtze.

»Når man er mere i kontakt med børn i det daglige har man mere føling med hvad der optager dem. Man får nogle andre fokuspunkter. Nu kan det for eksempel handle om begrænsninger i børns hverdag. At være in- eller outsider. Om hvad man siger og hvad man ikke siger som barn. Forestillingen »DASK«, som vi spiller nu, handler om kedsomhed i hverdagen og hvordan man bruger sin fantasi og kreativitet til at komme ud af den. Den henvender sig bredt for børn over seks år og for voksne.

»P.O.P.« handlede om popstars og hele det fænomen som handler om at nu-vil-jeg-frem. Vi belyser nogle problematikker, vender og drejer dem, og så kan jeg godt lide at man gennem forestillingen kan komme til at se lyserere på tingene.«

Dans er kroppens sprog

Dans har den afgørende forskel på andre kunstarter, at den er kroppens sprog.

»Det interessante er,« siger Jørgen Carlslund, »at vi alle sammen har en krop. Vi har alle en relation til den og en umiddelbar tilgang til den.«

Cher Geurtze supplerer: »Dans kan være konkret og abstrakt, sådan at det drejer sig om stemninger og dynamik. Ved at se dansere på scenen kan publikum se, at kroppen kan mange ting. Dans kan være inspirerende. Den kan være med til, at man accepterer, at man har en krop, og den kan udtrykke sig på alle mulige måder. Nogle vil føle sig hjemme i den nonverbale udtryksform. Men børn skal opleve alle kunstarter. De ser mere og mere film og fjernsyn. Det er vigtigt at opleve live. Tv viser korte ting – en dansefore-

stilling kan have en lang historie, den har sine egne værdier. Og børnene ser, at danserne er almindelige, levende mennesker.«

Hvad kan voksne professionelle, som danser for børn, i forhold til børn der danser for børn?

»Hvis børn skal danse for andre børn – som i Dans i Nordvest – handler det mest om, at de er glade og stolte af at kunne bidrage med det de har lært,« siger Cher Geurtze.

»Vi skal bestemt ikke have de samme forventninger til dem som vi har med voksne dansere. At skabe en professionel danseforening er en længerevarende proces, som næsten ingen børn kan holde til. Det er krævende på mange planer og man arbejder ud fra et dramaturgisk udgangspunkt. Børn har begrænsninger og hæmninger i forhold til at vise følelser eller at skulle spille en karakter.«

Jørgen Carlslund mener, at det er en kæmpe oplevelse for børn at få lov til selv at optræde for børn. Det er imidlertid lige så vigtigt for dem at få lov at opleve professionelle voksne dansere.

»De to ting hænger sammen som i en fødekæde. Når børn skaber noget, bruger de deres kreative udtryk på samme måde, som de bruger legen. Når de selv skaber teater handler det sit om en ubegribelig voksenerden, noget de har set i tv eller på film. Jo mere nuanceret inspiration, man kan give børnene, jo mere nuancerede bliver deres egne udtryk. Hvis børn aldrig har set andet end tegnefilm, kan de kun bruge tegnefilmsprog til at udtrykke sig. Hvis de har set opera, læst bøger, set film og dans, bliver deres begrebsverden større og inspirationskilderne rigere. At se en voksen mand bevæge sig til musik kan være en kæmpe oplevelse og grænseoverskridende for en lille dreng, der aldrig har set andet end sin far slå græs og læreren ved tavlen. Vi skal hverken have mere af det ene eller det andet, børn som publikum til professionel dans og børn som optræder selv – det hænger uløseligt sammen.«

Signe Gad er uddannet på Dartington College of Arts i England, Theatre Degree Course med speciale i Movement/Choreography. Nu er hun freelance journalist, speaker og tilrettelægger.

Ovenstående artikel er skrevet til et særnummer af tidsskriftet BUKS, udgivet af Syddansk Universitet op til en konference 2. september om børn og professionel kunst (se boks).

Finn Rye som Ole Pedersen Kollerød i samproduktionen »Ved daggy«.

Skyld, skam og skæbne

Der er et stærkt scenisk potentiale i den autentiske beretning om en morders liv og skæbne, men iscenesættelsen bliver for demonstrativ og overspillet

ANMELDELSE

Corona Danseteater og Nørregaards Teater: Ved daggy. Forfatter: Jesper B. Carlsen. Iscenesættelse: Jørgen Carlsund og Hans Nørregaard. Scenografi: Julie Forchhammer. Komponist: Klaus Risager. Dukke: Per Christensen. Medvirkende: Klaus Andersen, Anne Karina Nikolajsen, Finn Rye, Jacob Stage og Kasper Ravnhøj. Aldersgruppe: Fra 12 år og opetter.

Nørregaard & Reiches Teater fejrer ti års jubilæum med et navneskift til Nørregaards Teater. Helt alene er Hans Nørregaard dog ikke blevet. Den barske jubilæumsforestilling »Ved Daggy« er skabt i tæt samarbejde med Corona Danseteater og Jørgen Carlsund, der viderefører sit fortløbende eksperiment med at blande dans og skuespil.

Hverken han eller nogen anden nævnes dog som koreograf på forestillingen, hvori der også indgår dukker og dukkeførere. Men bevægelser og stumspil udgør så væsentlige elementer i opsætningen, at man godt kunne ønske sig væsentlig mere koreografisk fylde og raffinement.

Beretningen om møllersvenden Ole Pedersen Kollerøds hårde skæbne er kendt, fordi han selv har evnet både at skrive den ned og at illustrere den. Det sker igennem det sidste halve år af et i alle måder usselt liv, som han tilbringer i Stokhusfængslet i København, før han som 38-årig halshugges på Amager

Fælled. Det blodige punktum på en historie, der først kom frem i lyset mere end 100 år senere, men som stadig er vedkommende. Ikke i kraft af dramatisk genemslagskraft, men fordi forestillingen – trods svaghederne i opsætningen – kaster lys på et retssystem, der efter Kollerøds og andres mening skaber sine egne forbrydere.

Der er masser af kræfter i forestillingen – især i Finn Ryes rå og voldsomme spil i rollen som morderen Ole Pedersen, der kommer så tragisk af sted og af dage. Problemet er, at det ikke rigtig fører til noget. Tværtimod opleves det, som om de forskellige kunstarter mere hæmmer end befrugter hinanden, så der bliver for lidt af det hele i stedet for et forstærket, samlet udtryk.

Demonstrativ spillestil

Ordene spænder ben for billederne og bevægelserne, der er for få og for kedelige til at fortælle deres version af historien. Omvendt lader det til, at den store vægt på kropsspil får samtlige medvirkende – bortset fra Finn Rye – til at afstå fra at skabe dramatisk spænding ved at spille sig ind under huden på de vekslende personer, de skal fremstille. Til gengæld er »Ved daggy« visuelt virkningsfuld ved sin brug af store dukker og spektakulært lys.

Det man især savner ved opsætningen som teater- og danseperformance er den overbeviende intensitet, som kunne trække tilskueren med ind i Kollerøds

indre opgør om skyld og skæbne. Makkerparret Nørregaard og Carlsund har lagt iscenesættelsen fast på en stil, der er lige så overspillet og demonstrativ, som scenografien er enkel. Hvilket er helt unødigt, fordi »ulykkesbarnet«, småforbryderen og til sidst også morderen Ole Pedersen Kollerøds livsforløb i sig selv har et scenisk potentiale, der ikke behøver kunstig forstærkning.

Jesper B. Carlsen har bearbejdet den autentiske beretning, så handlingsgangen fungerer på scenen. Men ligesom persontegningen af bl. a. den klamme og selvoptagede fængselsforvalter er uden større nuancer, pindes teksten ud i klischeer og flokler, der tangerer det sentimentale. Og hvad værre er – som føles meget fjært fra fattigfolks brutale virkelighed i 1840'ernes København, selvom det nok er her, der findes svar på det grundlæggende spørgsmål, forestillingen rejser.

Var Ole Pedersen Kollerød herre over sin egen skæbne, kunne han have søgt andre veje end forbrydelsens for at overleve, kunne han ene mand have gjort oprør? Det er ikke til at tro – hverken i virkeligheden eller på teatret.

Randi K. Pedersen

»Ved daggy« spiller på Nationalmuseet fra tirsdag 28 oktober til fredag 31 oktober kl. 10.00 og 12.00. Billetpris: 50 kr pr person, men hvis det er skoleklasser, der kommer, er der den sædvanlige refusion.

ANMELDELSE

BIDT: Du da dej sa sa. Idé: BIDT. Medvirkende: Susanne Bonde og Marie Tøt Nielsen. Aldersgruppe: 3-7 år.

Ved starter og slutter under ampens skær. Indledningsvist for af den ene spiller, der sidder med en stor tyk bog, at blive introduceret til den »Der var engang«-historie om de to bageglade Tanter, Tante Uska og Tante Dara og deres bageri, som forestillingen snart efter lukker op for en live-kikker på. Og afslutningsvis for at får sat ord på, at det, altid er kanel-snegle, de to Tanter bager om lørdagen, fordi det får det gode humør frem.

Resten af forestillingens 35 minutter går med en ordløs kage-bage-tumult og andre nonsensløjer af klovne- og danseakrobatiske karakter og omkring køkkenbordet og ved en lille ovn, der ruller frem under det lille blondegardinophæng fortill.

Et ur ringer, en arm ryger op i luften bag bordet og morgenstrækker sig. Lyd af højlydt gaben. Det er stå-op-

tid for de to tanter, Tante Uska og Tante Dara. Iført henholdsvis blå og rød køkkenkittel og dertil matchende badehætte-lignende hovedbeklædning træder de frem som to klovneagtige skikkelser, der kan finde på hvad som helst inden for området »unyttigt hurlumhej«. De fniser og toppes lidt om en lillebitte rosin-pakke. De nynner løs på »Der bor en bager på Nørregade« og »Pepperkagebager«-sangen fra »Dyrene i Hakkebakkeskoven«. Bruger hinandens numse som hovedpude, skubber hinanden ud over bordkanten, snorker, snurrer rundt, leger gemmelege på alle fire som legelystne hunde, støder ind i hinanden og bliver forskrækkede. De slår dejen i bordet med en overdreven voldsomhed, klasker den op på hovedet som hårpnyd eller dommerparykker. Former boller så de bliver levende. Og kaster sig ud i en kagerulle-krigs-dans.

Humør og gejst

Det rene fis og ballade, kunne man indvende. Meget om snakken, og alli-

gevel ikke helt.

Forestillingens er gjort af to voksne, der leger en helt masse tossede lege. Voksne som slår sig løs og »ter sig« på en løssluppen og meget Emma Gad-modsat måde. En anderledes og »uartig« måde, som jeg vil gætte på mange børn gerne vil have mere af i virkelighedens verden. Spillerne har et humør og en gejst, som ind imellem er en mangelvare i nogle af de mere »seriøse« teatergrupper. Energien og den åbenlyse naivitet har sin charme. Her i BIDT er det dog lige før, man kan synes, at de to tanter har mere tryk på deres gejst, end der er dækning for.

Til forestillingen ugunst taler det, at historien er meget tynd. Også for tynd. Der er simpelthen ikke nok substans i det, der siges og sker. Der er sagt med slang for meget varm luft og røg i forestillingen, der kalder sig en danseforestilling, men mere udfolder sig som en – altså ikke fyldig nok – performance.

Kirsten Dahl

Marie Tøt Nielsen og Susanne Bonde laver fis og ballade en hel forestilling igennem. Foto: Lars Bonde

Hans Rønne og Folmer Kristensen i det svære møde mellem mennesker. Foto: Jan Rusz

To alen ud af et stykke

Teatret har lavet en ordløs forestilling om fremmedangst og mødepunkter

ANMELDELSE

Teatret: Ditto. Instruktør: Jacques Matthiessen. Scenografi: Gitte Baastrup. Medvirkende: Hans Rønne og Folmer Kristensen. Aldersgruppe: 12 år og opetter.

Klassiske klavertriller. En nobelt udseende mand kommer spadserende ind i et sort, næsten tomt rum. Han har sin frakke hængende løst over den ene skulder. Han tager bestik af rummet og de få ting der står i det. Han

synes at befinde sig med deres placering og går ud igen. En anden tilsvarende nobelt udseende mand entrerer. Også han har frakke med. Den ligger bare løst hen over hans ene arm. Og også han ser sig rundt i rummet. Men modsat den

forrige flytter han lidt rundt på tingene, før også han går ud. Den første mand vender tilbage og udtrykker mis-hag ved synet af forandringen.

Den lille indledningssekvens i »Ditto«, som kan minde om to besøgendes møde med en skrabet kunstudstilling, udvikler sig snart til et mentalt rum. Et rum, hvor de to mænd ved hjælp af noget lyst, »magisk« malertape bygger ting (en bænk, en vej, en krog, et vindue og en dør), steder og scener op og i takt med det kridter territorier af, markerer grænser og holder den anden på afstand.

Koncentration og intensitet

Siden er vi i den første mands lejlighed og oplever her hvilken passioneret og sirlig (firmærke)samler han er. Den anden mand bliver lukket ind. Først fysisk og langt senere mentalt. For der skal hårde prøvelser til, for de to mænd ønsker, at de har noget tilfælles, at de er

»ditto« – to alen ud af ét stykke.

»Ditto« er helt uden ord. Men ud over det er den også i sig selv meget tyst. Der er en stor grad af stilhed, koncentration og nærhed i rummet. En intensitet, som kommer af at det, Hans Rønne og Volmer Kristensen tager sig til med bevægelser, mimik og små gøremål i rummet, er at vise, hvad der foregår mellem mennesker, når man går bag ordene og den umiddelbare (overfladiske) gøren.

Forestillingen låner fra klovnenes og stumfilmverdens univers. Et universelt og poetisk ladet univers, som både Hans Rønne og Folmer Kristensen forstår at tone med nærvær og nuancer.

Forestillingen, som er inspireret af det afrikanske ordsprog om, at »det hus der ikke tar' imod fremmede, modtager ingen engel«, kredser i små sekvenser af almenmenneskelige temaer som særpærg, tolerance, og det at give eller ikke at give andre plads.

Der er passager, hvor forestillingen går lidt i stå. Og det kan synes noget koncentrationskrævende hele tiden at skulle »oversætte« de mange små bevægelser og fysiske handlingers mentale betydning og det der sker »i luften« mellem de to mænd.

»Ditto«, som er beslægtet med Teatrets forestillinger »Sit« og »Exit«, rummer unikke og helt fortryllende scener. Heriblandt en meget ekspressionistisk slaskamp, der som en slags klimaks fører til, at de to mænd kan mødes. Og frem for alt »spisescenen«, hvor et måltid med de to foldes ud med kridtstreger på et lodret sætstykke så det samtidig fortæller om, hvordan de to mænd bliver ditto.

Forløbet skal opleves. For finurligt, sjovt og kløgtigt er det. Måske har forestillingen som helhed her i efteråret også fundet et mere fuldendt leje, end da jeg så den dugfriske version på Kolding børneteaterfestival.

Kirsten Dahl

Ingen grund til frygt

Prutten er forbudten. Men det meste er tilladt i trolldungen Ystads magiske verden

ANMELDELSE

Teaterkompagniet: Ystad og Tryllebogen. Idé: Hege E. Tokle. Manuskript: René Vaser og Jannik Fuglsang. Iscenesættelse: Thomas Trier. Scenografi: Hege E. Tokle. Komponist: Lars Fløe. Medvirkende: Hege E. Tokle. Aldersgruppe: 5-10 år.

Man kommer fræsende i hovedet på publikum, men bremses hurtigt ned igen. Det er trods alt ikke uden betænkelighed trolldungen Ystad oplever sit livs første møde med noget så skræmmende som rigtige, levende mennesker. Hun er ellers ikke pivet. Tværtimod bestræber den overdrevent friskfyragtige tekst sig vældigt meget på at fortælle, hvor sejg og smart Ystad selv – men også forestillingen – synes, hun er.

Det samme gælder sangnumrene, selvom den vrængende popstil desværre gør det vanskeligt at forstå ordene. Ikke mindst af fem-årige, der under alle omstændigheder er lige små nok til forestillingens stil og tema.

Der står ikke bamser og prinsesseblonder, men en kælekviest på programmet, når Ystad med jord i ansigtet og maleriske blade på de brede seler styrter rundt og gør ting, som er »prutten – forbudten«.

De tykke, sorte rottehaler vifter hende om ørerne og den alenlange hale slæber efter den pågående og frække, lille finke, som helt på egen hånd er på springtur. Hendes flugt fra Troldehøjen, der rejser sin bløde runding i den poetiske scenografi, skyldes dog ikke udelukkende eventyrlyst. Drevet af spruttende arrigskab over, at hendes

forældre fastholder, at Ystad endnu ikke er stor nok til at få sin egen tryllebog, er hun stukket af og har taget sin fars enorme tryllebog med sig. Selvfølgelig vil hun ikke stjæle bogen for alvor, og hun har da også tænkt sig at vende hjem igen til troldefar og troldebor. Men lige her og nu vil den superenergiske og hyperaktive Ystad bare forfærdelig gerne kigge lidt i den spændende bog og afprøve nogle af de mange trylletricks, der står at læse dér.

Tunge troldeårer

Tilsyneladende har hun ikke noget større behov for at være sammen med andre troldebørn. Til gengæld giver Hege E. Tokles adrættede bevægelser og komiske gummiantsigt direkte adgang til tilskuerens opmærksomhed, som hun forstår at

Hege E. Tokle giver trolldungen Ystad en menneskelig drejning, der giver mulighed for udvikling

liv og energi. Hege E. Tokle giver spillet en menneskelig drejning, der mod slutningen udvikles og bliver helt rørende. Det afløses nemlig, at forældrene har ret. Man skal være 250 år, for det er i orden at forsøge sig med tryllet, og Ystad er stadig kun en lille troldeunge på 112. Stærkt mod sin vilje – en troldeunge tuder ikke! – fælder hun tunge tårer, når magien ikke vil makke ret, og faren for en nat alene i skoven er overhængende.

Så galt går det heldigvis ikke. Og ligesom Ystad erfarer, at hun ikke behøver at frygte mennesker, men kan have glæde af dem, er det nok et par menneskebørn blandt tilskuerne, der opdager, at de heller ikke behøver at frygte troldeunger!

Historien om Ystad, der ikke kan blive stor hurtigt nok, er måske ikke voldsomt original, men fuld af

Randi K. Pedersen

Frydefulde triller

Med smukke, skægge søvdukke og computeranimationer som ren poesi er »Nattergalen« en uforglemmelig oplevelse

ANVELDELSE

Det Lille Turnéteater: Nattergalen – af H.C. Andersen. Dramatisering: Peter Holst. Scenestættelse: Bjarne Sandborg. Scenografi og dukker: Poul Fly Plejdrup. Musik: Jesper Egelund Pedersen. Lysdesign og Animation: Pernille Plantener. Medvirkende: Peter Holst. Aldersgruppe: 5-9 år.

Det Lille Turnéteater har skabt en suveræn klassiker-forestilling for mindre børn. På miniscenen i bussen Selma opfører skuespilleren Peter Holst en poetisk og livlig udgave af »Nattergalen«, der gør H.C. Andersens rørende eventyr til en uforglemmelig teateroplevelse.

Alt overflødig er skåret væk, også den lille gåsepipe, så historien om den døende despot, der reddes af en lille, livsglad fugls sang står klart og overskueligt for aldersgruppen. Men

forenklingen har ikke svækket dramaet i historien, der spilles igennem med et væld af teatraliske virkemidler – dukker, skyggespil, computeranimationer og musik, der bruges med omtanke og formål. Det hele holdes sammen og på plads af Peter Holsts intensitet, veldisponerede spillestil, når han som fortæller og dukkefører leder slagets gang.

Med imponerende overblik og en god portion humor får han det gamle eventyr til at fremstå friskt og nyudset uden at miste respekten for sit berømte forlæg. Helt i overensstemmelse med den store digters eventyr sætter forestillingen fokus på døden, men den gør det nænsomt og uden sentimentalitet. Samtidig stilles der et tindrende, livsbekræftende modstykke op til den stille gru og truede tragedie, så det ikke bliver alt for påtrængende sorgeligt.

Det sker helt enkelt ved

at lade spillet og fuglens frydefulde triller understrege, hvordan nattergalen lærer kejseren at holde af livet og naturen og at respektere friheden. Også for andre end ham selv.

Forrygende symbiose

Er dramatiseringen vellykket, så er scenografi og dukker i lige så høj grad årsag til »Nattergalens« stærke, kunstneriske udtryk. Poul Fly Plejdrup har skabt en ødselt udstyret kejsers og nogle bragende smukke og skægge, sølvfarvede hoffolk – den ene mere komisk karakteriseret end den anden. Under forestillingen køres de på svingarme ind og ud af spillet på en måde, så dramatik og mekanik indgår i en aldrig før set symbiose. Det er forrygende.

Den nærmere personkarakteristik af de enkelte figurer tager fortælleren sig af. Når Peter Holst sideløbende med kommentarer

til publikum og forskellige sceniske gøremål skifter dukke, skifter han også lynhurtigt stemme og diktion. Lige troværdig og detaljerig, hvad enten han lægger replikker til den ustyrligt affekterede syngemester, den vindtørre notar med fjer bøde i hånden og som overskæde eller måske til kejserne selv.

Betagende computeranimationer fylder teaterbussen med poesi og får den yndefulde, lyse nattergal

ten til publikum og forskellige sceniske gøremål skifter dukke, skifter han også lynhurtigt stemme og diktion. Lige troværdig og detaljerig, hvad enten han lægger replikker til den ustyrligt affekterede syngemester, den vindtørre notar med fjer bøde i hånden og som overskæde eller måske til kejserne selv.

Betagende computeranimationer fylder teaterbussen med poesi og får den yndefulde, lyse nattergal

ten til publikum og forskellige sceniske gøremål skifter dukke, skifter han også lynhurtigt stemme og diktion. Lige troværdig og detaljerig, hvad enten han lægger replikker til den ustyrligt affekterede syngemester, den vindtørre notar med fjer bøde i hånden og som overskæde eller måske til kejserne selv.

Betagende computeranimationer fylder teaterbussen med poesi og får den yndefulde, lyse nattergal

ten til publikum og forskellige sceniske gøremål skifter dukke, skifter han også lynhurtigt stemme og diktion. Lige troværdig og detaljerig, hvad enten han lægger replikker til den ustyrligt affekterede syngemester, den vindtørre notar med fjer bøde i hånden og som overskæde eller måske til kejserne selv.

Randi K. Pedersen

Msforstået medhjælpsteater

Børnepublikummet skal hjælpe med til at forløse en forestilling, der både forvirrer og modarbejder sig selv

ANVELDELSE

Mangoteatret: Flaskemanden. Medvirkende: Skuespiller Magnus Errboe og musiker Morten Sveningsen. Aldersgruppe: 3-8 år.

Msforstået medhjælpsteater. Det er hvad mangoteatrets forestilling »Flaskemanden« mildt sagt kan kaldes.

Forestillingen er en masketeaterforestilling med kun én spiller på scenen og en musiker, der spiller på guitar og chimas (lodret-hængende metal-stænger) i baggrunden. Men det vil være fejlagtigt at kalde forestillingen en monolog, for den er i den grad afhængig af og baseret på børnepublikumets direkte medvirken. Uden den går forestillingen i stå. Og paradoksalt nok får børnene ikke en chance for at agere. Alt kommer til at bero på de eventuelt tilstedeværende

voksne (som nødt vil have at forestillingen går i stå, så deres børn bliver skuffede), og på den ene spillers evne til »at holde gryden i kog« ved at være først på banen med at gøre det, som børnene i virkeligheden er blevet bedt om.

De 3- til 8-årige børn, som forestillingen henvender sig til, bliver sat på en række opgaver, som de samtidig bliver berøvet mulighederne for at løse. De skal hjælpe en trist Flaskemand med at blive glad. Flaskemanden samler alle sine tårer i to store flasker, som han slæber med sig som et åg over skuldrene, og han er bestemt ikke noget opmuntrende syn.

Hjælpen er trindelt, og består i, at børnene bliver bedt om at synge, klappe i hænderne og trampe i gulvet, sige sætninger, og råbe noget til de forskellige figurer og dyr, der indgår i forestillingen. Men det gøres lodret umuligt for de små at

huske, hvad de har fået til opgave, fordi forestillingen hver gang, inden ordene skal falde eller sangen skal lyde, spadserer ud af en tangent med små sidehistorier, som har intet eller meget lidt at gøre med historien om Flaskemanden. Børnene taber forståeligt nok tråden.

Påtaget og forløjet

Det gør ikke sagen bedre, at det, de skal sige tillige, enten er ret banalt (som »Magda, Magda, vågn så op« og »Klump, Klump, kom så frem«), eller er direkte svært at artikulere (som »Flaskemand sæt flaskerne ned«). Ligesom det virker påtaget og forløjet,

at Flaskemanden så lynhurtigt efter at være blevet sunget til glæde med den godt nok smukke sang. »Jeg ved en lærkerede«, lige før forestillingen er slut går ud og giver hånd til børnene og spørger børnene: »Vil I være mine venner?«

Udover den manglende sans for tekst og teater har forestillingen heller ikke et særligt godt greb om masker og deres magi.

Spillet er flere steder både voldsomt og 'nul og nix'. Alle maskerne ligner linet op med deres dertilhørende kostumer klar for enden af et gammelt gultæppe, som Magnus Errboe stiller sig hen med ryggen til, hver gang han skifter til en ny figur.

Indledningsvis udfører Flaskemanden Svend en dårlig fiskemime for så at introducere børnene for Flaskemanden, der herefter tager en runde, hvor vi ser ham græde og putte tårerne ned i krukken (hvad flere af de få små børn, som jeg så forestillingen med, heller ikke fangede). Herefter kommer en skovabe: Aben Julius, der fortæller en underlig historie om en vred hund og nogle pølser. Aben overdrager en magisk mundharmonika til den kluge tiger Magda. Siden følger en person Klump, der fortæller en forfærdelig snørlet historie om en raketand og noget hindbærsyltetøj. Via den pruttende klovn Ernst går turen tilbage til Flaskemanden og fisker-Svend. Ringen er sluttet. Men det rækker ikke ved en teateroplevelse, som i den grad er tynd, strittende og forvirret.

Kirsten Dahl

Mageløs maleridialog

AbstraXteater har atter begået en meget anderledes forestilling, hvor kunstens rammer undersøges helt ud i kanten. Med masser for øje og øre

ANVELDELSE

AbstraXteater: Ind i Maleriet. Manuskript, instruktion og scenografi: Bo Stendell Larsen. Musik og lydkode: Christian Baltzer. Kostumer: Marianne Borgland. Teknik: Peter Nielsen. Dans/koreografi: Aino Junka. Medvirkende: Erik Hovby, Aino Junka og Bo Stendell Larsen. Aldersgruppe: 14 år og opetter.

Værsågod, nu er den her, let der må være enhver kunstundervisers drøm (i al fald hvis man VIL noget med sin undervisning): Det materiale, der kan få eleverne ud af stole og ind i nogle af de mange ting, som det abstrakte maleri er gjort af. Jeg behøver vel ikke at sige, at forestillingen herudover er eliksir for alle, der vil og kan åbne sig for kunst, maleri og livet ud fra alt det, man sanser og oplever.

»Ind i Maleriet« er vild og gal. Tilbageholdt, hemmelighedsfuld og fræk. Larmende lyrisk og stinkende sensuel. Den er farver, tilfælde, flygtighed og fastholdelse. Avancerede lyriske og abrupte sammenstillinger af ord og lyde

»bøjes« og betones og bliver i samspil med dans, billeder og bevægelser til mening og dyb poesi.

I og omkring et rustikt træskelet til en kvadratisk kasse taler, danser og handler tre spillere – Kunstmaleren, Modellen og Billedets Sjæl – sig ind

De tre medvirkende i »Ind i maleriet« er selvfølgelig fornummet i selve kunsten

på maleriets mysterier. AbstraXteater vil, som de rammende siger i programteksten, »gøre hvad der står i vores magt for at afæske det (maleriet, red.) sin hemmelighed«. Med lyrik, dans og lydkode oversætter, kopierer, stjæler, låner, lokker, befamler, smigrer, slår og håner de maleriet. Forestillingen går i dialog med maleriet. Og er på den led både en tilnærmelse og en transformation.

Her er masser for øjet. Forestillingen er i sig selv en betagende bevægelig billedlighed. Det ubøjelige træskelet er de rette linjer, der kontrasteres af spillerne, som plastisk læner sig op af stolperne, snurrer rundt om dem, eller binder og bindes til dem. Den åbne kasse er rammen, de befinder sig i, invaderer udefra, droner igennem, eller snurres rundt i periferien af. I baggrunden belyses en række aflange plader undervejs med forskellige farver og figurationer. Cirkler, firkanter og mønstre. Fagligt set er der tale om manipulerede fragmenter af kendte malerier. I nuet er det overraskelsen og den ren nydelse som gælder.

Dunkende til stede

Hvad de tre personer foretager sig, er umuligt og vil være helt misforstået at forøge at referere. Det vigtige er også, hvad forestillingen får fat i og gør med det, den gør. Og på det plan handler den om vær-

dier og om kunst og den måde hvorpå vi tænker og taler om kunst. Om kvindelighed og kød. Om musen og begær. Om nøgenhed, lyst og drift. Om lidenskab og uforløst begær. Om lethed og tyngde. Om »tålmodig venten« og samtidig det at være »dunkende til stede«. Og det at komme og gå. Om sjæl eller ikke sjæl. Om at bevæge sig ud på kanten. Og om at lade lys komme af mørke, liv opstå af sort.

»Ind i Maleriet« er tydeligvis bevidst uvidenskabelig. Heldigvis for det. For det er forestillingens store fortjeneste, at der netop ud af de teatraliske udtryk, der umiddelbart synes dybt kaotiske, opstår en orden. En balance i ubalancen. En ro i vildskaben. Et aflæseligt aftryk i alt det, der kan synes diffust. Forestillingen skaber materiale til tanker og samtaler om kunst, maleri og livet ud fra alt det, man sanser og oplever.

Forestillingen slutter med et billede, hvor den finske models nøgne bløde krop står klinet op af et stramt udspændt lærred, som bliver fyldt med penselstrøg og farveblandinger. En scene med masser af »tage fat i«.

»Ind i Maleriet« er avanceret og samtidig meget enkel. Forestillingen har undertitlen »en tindrende dans i lysets helvede«. Også det kan man glædes og gruble over.

Kirsten Dahl

I den blide historie om »Lotushaven« er Hanne Trolle en rolig dukkefører, der dog også slår sig løs med turban og skæg!

Buddha-blidt fællesskab

Historien om Lotushaven er så yndefuld og blid, at det næsten er for meget af det gode

ANVELDELSE

Teater Månegogl: Lotushaven. Manuskript: Hanne Trolle. Scenestættelse: Peter Hesse Overgard. Scenografi: Kirsten Victoria Lind. Musik: Irene Becker. Medvirkende: Hanne Trolle. Aldersgruppe: 2-5 år.

Røgelsen rammer næsen med sin eksotiske duft. Arets nye forestilling fra Teatret Månegogl står i Indiens tegn. Generøse, kunstfærdige scenebilleder viser den skønne Lotushave, hvis grønne pragt stakels, fornemme prinsesse Padma oppe på slottet er forment adgang til. Ikke på grund af blomsterne, men fordi hun i nede i haven vil se alle mulige mennesker, og det liv der leves fjernet fra de kongelige kredse.

Padma er yndig og mørkhåret og klædt i lette gevandter. Hun lever umådelig rigt oppe på dukkeslottet i det fjerne, men der er ikke meget ved at være forgyldt og forklædt, når man ikke har nogen at lege med. Prinsessen er et livligt barn, der keder sig i al sin stads, som hun ikke kan dele med nogen. Hun er også kvik nok til at regne ud, at der er meget sjovere nede i mylderet i den store have, problemet er bare, hvordan hun skal bære sig ad med at komme derned.

Det lykkes den selvbæ-

ste, handlekraftige pige at komme ned i den forjættede have, hvor hun som den første møder en skøn og skæg (have!)slange, der læser. Hun oplever også, hvordan yoga-undervisning kan få en gammel mand med rynket maveskin til at stå på hovedet. Mens det til gengæld får prinsessens vogter-abe med en imponerende, rød hovedpynt til at falde i søvn! Senere møder Padma en dreng med en vogn, der meget gerne vil til Lotusfest, og som bliver hendes ven.

Men det allerbedste er, at den lille indiske prinsesse erfarer, hvordan glæden ved at være sammen med andre kan få hende – og alle folk på hele kloden – til at trives og gro. Nøjagtig som det sker med lotusblomsterne.

Sammenlignet med mange af Månegogls tidligere opsætninger savner »Lotushaven« et par nervepirrende situationer med gode gys. Tidens småpiger – og ikke mindst deres mødre – er til prinsessesestil og -stads, og det er fint for en gangs skyld at vælge et meget piget univers til en børneteaterforestilling.

I længden bliver al den Buddha-blide ynde – visuelt og musikalsk – dog lidt for meget af det gode. Uden nødvendigvis at råbe på Pippi Langstrømpe kunne man godt ønske sig lidt mere action i historien om prinsesse Padmas lotushave. Aldersmæssigt virker fem år derfor også i overkanten for en forestilling, hvor tempoet hele vejen er urokeligt roligt.

Men smukt er det – både haven og historien. Årtdernes skiften spejles vidunderligt visuelt i de bløde, blanke silketæpper, der er overbroderet med lotusblomster, og hvis farvepragt ændres undervejs i forestillingen.

Randi K. Pedersen

Med vitalt kropssprog og raske replikker skaber Hans Henrik Clemensen, Tom Jacobsen, Steve Smith og Pierre Miehe-Renard fire stærkt troværdige dørmænd

Granvoksne guttermænd

»Dørmænd« er en drønunderholdende forestilling om manglende ansvarlighed hos unge og voksne

ANMÆLSELSE

Teater Vestvolden: Dørmænd. Af John Godber. Scenesættelse: Tom McEwan. Rapnumre: Christian Dahlberg. Scenografi: Thomas Kolding. Medvirkerne: Steve Smith, Hans Henrik Clemensen, Tom Jacobsen og Pierre Miehe-Renard. Aldersgruppe: Fra 14 år og op.

Der fire granvoksne fyre, de er dørmænd, og de er godt og grundigt desillusionerede. Historien om dem og de teenagers, der befolket diskoteket, hvor de arbejder som dørstopper, er prisbelønnet både i England og USA, og det er fuldt fortjent.

Dobbeltøren i den mørke mur er nemlig ikke blot indgangen til »Lime Light«. Den er også med til at markere skillelinjen mellem dem med den rigtige farve og det rigtige tøj og så alle de andre. Dem som de frysende dørmænd efter egne normer, sym- og antipatier bliver betalt for at vælge ud eller vælge fra.

Det er noget af en udfordring for de mandlige medvirkerende at spille samtlige roller – også kvinderne. Vestvoldens opsætning har heller ikke gjort det nemmere for sig selv ved at lade fire, modne skuespillere agere både barske dørmænd og skabede teenagepiger.

Begge dele klædes dog forrygende morsomt, fordi Steve Smith, Hans Henrik Clemensen, Tom Jacobsen og Pierre Miehe-Renard spiller hamrende vitalt og får iscenesættelsens fede overgange til at køre i olie. De skræler og skryder med formidable energi i krop og stemme i en farcestil, hvor knivskarp timing går hånd i hånd med lynende præcis personkarakteristik og discodunkende musikallitet.

Derimod er det kun på hjemmebane, når Mike, Erik, Frede og Rollo skildres som voksne guttermænd med ægteskabstraumer og midtvejskriser, at skuespillerpræstationerne rækker ud over karikaturerne og bliver bevægende og tankevækkende. De unges sårbarhed bag den larmende selvsikre og selvcentrerede optræden formår ikke på samme, rørende måde at trænge igennem

dørmændenes panser af læderjaker og tophuer.

Sprut og porno

Fanger unge tilskuere mon alvorligt bag grinet, når jakkerne frækt vendes omvendt, stemmerne går i diskant, og de ikke eksisterende bryster skydes frem for at ligne piger? Eller ser de advarslen, når skuespillerne indforstået og skægt fremstiller drengenes forfængelighed og håbløse megadruk.

Måske var forestillingen nået længere ud med lidt mer hudløshed i spillet, for det engelske skuespil stryger ikke ligefrem ungdommen med hårene. Tværtimod vover forfatteren at gøre diskoteksgæsterne medansvarlige for dårligdommene i »vi er unge, vi er dumme«-miljøet, hvor man overgår hinanden i fordomme over for bøsser (aldrig lesbisk!) og indvandrere.

Uden malplaceret overbærenhed skildres medieliderligheden og det sparsomme ordforråd hos unge, der drømmer romantisk om den store kærlighed og målrettet flipper ud i spandevs af sprut og pornificeret adfærd.

En drøngod iscenesættelse sørger for, at oplevelsen ikke blot er morsom, men at den er en øjenåbner uden fordømmelse.

Det er nemlig ikke blot de unge, der kvajer sig. Der er også lagt i ovnen til dørmændene, når de efter lukketid skal se deres egen manglende ansvarlighed i øjnene.

Aftenen igennem har de mundhuggedes og småprovokeret hinanden for at drive kedsomheden på flugt. Nu er det tid til aflapning og socialt samvær om tyske pornofilm! Ikke nogen misundelsesværdig branche, men – ligesom gæsterne – et stærkt billede på klare tendenser i vores samfundsudvikling.

Og så har »Dørmænd« et særligt, afvæbnende slagnummer. Forestillingen byder på flere virkelig gode vittigheder, der er lige til at tage med hjem og servere som sine egne!

Randi K. Pedersen

Sarwanam. Et glimt af Images of Asia – på hjemmebane...

Tekst og fotos:
Sv. Aage Lorenz Christensen

Det nepalesiske gadeteater Sarwanam blev oprettet i 1982 som det første alternative gadeteater, der forlod scenen i hovedstaden Kathmandu og siden har rejst overalt i Nepal – fra de største byer til svært tilgængelige bjerglandsbyer – hvor det gennem årene har opført mere end 100 gadedramaer.

Teatret er Nepals mest populære, mest rejsende og lignende, ligesom man hvert år afholder en ugelang gadeteaterfestival og en børneteaterfestival.

Teatret har opført deres forestillinger over store dele af verden og afholdt talrige workshops i gadeteater og børneteater, bl.a. i norske skoler, og medvirket til oprettelse af 50 børne- og familiedramagrupper i Nepal.

Gadeteatret har en stab på 42 skuespillere, som medvirker på skift under de ofte månedlange turneer. De arbejder alle ulønnet og har civile erhverv, da Sarwanam har valgt at være uafhængig af politiske partier og andre inter-

esser, som kan få publikum til at føle sig forrådt og misbrugt.

Herudover har teatret også en fritidsskole for børn og unge.

Spil om problemer

Det er karakteristisk for de nepalesiske gadeteatre, at de »gennemspiller« folkets bekymringer og problemer, skaber indsigt og mulighed for selvaktivering. Sidste år rejste Sarwanam rundt i de fjerneste landsbyer til føds med en aktiverende og oplysende børneforestilling, »Gå i skole«, og det de års forestilling, »Mrityu Utsav«, der spilles for skoler ved formiddagsforestillinger og for alle ved aftenforestillinger, handler om den nuværende situation i Nepal, Buddhas fødeland, hvor blodet har flydt siden 1996 i kampe mellem den maoistiske oprørsbevægelse, militær og politi.

Oprørsbevægelsen kalder det en »folkets krig«, selvom store dele af den nepalesiske befolkning er imod denne krig, hvor brødre dræber brødre, hvor mange kvinder er blevet enker, mange børn forældreløse, og fredsdruerne en

Sv. Å. Lorenz Christensen er fotograf og har rejst rundt med Sarwanam i det vestlige Nepal i forbindelse med Images of Asia som deltager i et udvekslingsprogram med asiatiske og danske mediepersoner. Den nepalesiske journalist Rajan Chhatkuli besøgte Danmark 6.-28. august for at skrive til Nepali Times om det danske samfund og festivalen

Dødens festival

etter en har forladt landet – alt imens Buddha med tårer i øjnene skuer grædende ud over den nepalesiske nation fra den store buddhistiske helligdom Swayambhunath.

»Dødens festival« er et drama om mennesker lænket til fattigdom i et kvælertag mellem liv og død. Den jævne befolkning bliver

udsat for en malstrøm af sammensværgelser fra den herskende klasse – hvadenten det er de traditionelle herskere eller de, som er valgt af folket selv og har lovet at

sikre deres rettigheder.

Karaktertegningen af folket er af høj intensitet, og dramaet har et minimum af dialoger, men så meget mere bevægelse, lyde og mimiske udtryk.

Skuespillerne spiller flere karakterer for at repræsentere de mange forskellige mennesker i Nepal, deres baggrund og natur. Alle er de ramt af det samme problem – fattigdom, som ikke tillader dem at leve i fred.

Den herskende klasse er repræsenteret af en enkelt skuespiller, som spiller tre roller for at vise, at uanset hvad, uanset hvordan den enkelte hersker er som individ, som det opleves af folket, tillades de ikke at leve og dø i fred.

Dramaet, hvis tema er fred og sikkerhed i et af verdens fattigste lande, udtrykker det komplicerede i den nuværende civile, politiske, oprørske og økonomiske situation i landet

Som Badri Khanal, teatrets leder, udtrykker det i forbindelse med Mrityu Utsav – »Dødens festival«:

»Ønsker vi at se Buddhas tårer

og hører hans gråd. Ønsker vi at se duernes vinger blive skåret af? Hvorfor forsætter konflikten? Kun hvis vi alle arbejder for fred, kan vi skabe et retfærdigt samfund for vores fremtidige generationer.«

Sv. Å. Lorenz Christensen rejser til efteråret tilbage til Nepal, bl.a. for at deltage i Sarwanams årlige festival for gadeteatre

I forbindelse med den store Image Of Asia-festival har nepalesiske skuespillere kunnet opleves i samspil med danske amatørskuespillere bl.a. i Vordingborg, Roskilde og Esbjerg.

BØGER

Kunstråd her og hisset

Mens den danske kunsts støttestruktur skal til at finde sine ben under Kunstrådet, der startede sit virke 1. juli, har flere lande omkring Danmark allerede indhøstet erfaringer med sådanne samlede kunstråd. Det gælder fx. Sverige, Norge, Finland og England. I skriftet »Kunstråd«, redigeret af Charlotte Rørdam Larsen, er disse erfaringer sat på skrift. Der er tale om bearbejdede oplæg fra et seminar om Kunstrådet, som Kulturpolitisk Forskningscenter i Århus afholdt i januar i år. Og udover de fire udenlandske erfaringstilkendegivelser er et oplæg af Poul Bache – der som bekendt siden blev direktør for Kunstrådet – om den nye struktur i Danmark, mens Finn Slumstrup runder pamfletten af med at beskrive dødskrammerne i det nu nedsatte Statens Musikråd.

I et tidligere udsendt publikum fra samme forskningscenter, »Kunstrådet«, har professor Jørn Langsted belyst det kulturpolitiske forløb hen mod lovetagelsen af den danske model.

Charlotte Rørdam Larsen (red.): Kunstråd. 90 sider. Fås gratis - dog mod fremsendelse af kr. 20 i porto til forsendelse. Adresse: Kulturpolitisk Forskningscenter, Aarhus Universitet, Langelandsgade 139, 8000 Århus C.

Nye stykker

Lenemarie Olsen: Femme Finale – Humanum Bæst 2:3. 68 sider kr. 148. Drama. Kvindestykke om en mørkeræd natklubsangerinde - og andet udspil i Teater Grobs projekt, hvor et mandestykke fra Jacob Weiss var det første.

Jesper Wamsler: Til sidste fjer. 38 sider, kr. 78. Drama. Tekstforlægget til Theater La Balances fremragende forestilling, »Pigebanden«, om unge udkantskabner.

Dan Andersson: Kærlighed ved første hik. 52 sider, kr. 78. Dramatisering, opført af Hvidovre Ungdoms Teater, af Dennis Jürgensens roman, der som bekendt også er filmatiseret.

Håbets Pris til Bådteatret

Selvom det er en nyhed af lidt ældre dato, skal det ikke skorte på en lykønskning til Bådteatret, der pinsedag fik overrakt Håbets Pris på teaterinstituttet Åsen i det nordjyske.

Det er først og fremmest en cadeau til de tre kaptajner, Rolf Heim, Emil Korf-Hansen og Tue Bierring, der har formået at holde teaterskuden kunstnerisk flot flydende, efter at teatret mistede sin store årlige statsstøtte på 3,5 millioner kroner og nu må stå på egne ben med hjælp af enkeltstående projekter fra Teaterrådet og andre.

»Vi har altid kun et eneste, vi kan give kunsten, og dette ene er os selv. Men tiden er forskellig,

derfor også udtrykt. Det ved de på Bådteatret. De har skabt et levende teater i tiden under de mest trænge kår på den unikke teaterbåd i Nyhavn», lød det blandt andet fra Åsen, Institut for Folkeligt Teater.

Håbets Pris uddeles til en person eller et teater, som har arbejdet for det menneskelige håb, og prisen ledsages af et værk af Klaus Tams fra Maskehuset Chatwin. Prisen blev første gang uddelt til Trevor Davies i 1989. Siden er den gået til blandt andre Aleksander Jochved, Tage Hind, Iben Nagel Rasmussen, Arne Aabenhus & Asger Hulgaard, Hans Rønne, Grenland Friteater, Randi Patterson og Helle Ryslinge.

Kulturpris til en vandrefalk

»Engageret kunstner, enegænger og ildsjæl«. Det var nogle af de betegnelser, som Hvidebæks borgmester, Henning Foug, brugte, da han i sidst i maj på vegne af Kalundborg-egnens fem kommuner, Hvidebæk, Bjergsted, Tornved og Gørlev kommuner, overrakte regionens kulturpris til en tilflyvende ynglefugl, nemlig Niels Andersen, Vandrefalken.

Prisen består af et rejselegat på 10.000 kroner. Og den produktive og forkætrede skuespiller, instruktør, teaterleder m.m. kunne med den glæde sig over sin første pris siden 1965. Dengang modtog en meget ung Andersen Dansk Modersmålselskabs retorikpris.

Vandrefalken flyttede for et par år siden fra Næstved-egnen til Vestsjælland og spillede denne sommer fire dages revy i sit lille stationære teater, Falkereden kaldet, der er en ombygget kostald på halvøen Asnæs.

Hjælp til teaterleksion

Forlaget Gyldendal udgiver til næste år det første teaterleksikon på dansk. Leksikonet, der redigeres af Alette Scavenius, bliver med over 3.000 opslag, og vil udover en mængde biografier på skuespillere, scenografer, instruktører, koreografer, teaterteoretikere, administratører også omhandle teaterhistorie, begreber, tekniske termer og gener i såvel Danmark som i udlandet.

Leksikonet skrives af 35 teaterhistorikere, og målgruppen er professionelle teaterfolk, amatørteaterfolk, teatergængere, drama-uddannelsesinstitutioner m.fl.

Forslag til opslagsord skal sendes enten pr. mail: teaterleksikon@scavenius.dk eller pr. post til Alette Scavenius, Larslejsstræde 15, 3. 1451 København K.

NAVNE & NOTER

Paraply for 58 børneteatre

BørneTeaterSammenslutningen har i sin egenskab af paraplyorganisation for landets børneteatre afholdt generalforsamling i slutningen af august i smukke omgivelser på kursuscentret Gl. Avernæs på Helnæs på Fyn.

I tilknytning til generalforsamlingen var indlagt diskussion om den (kultur)politiske situation og den kommende teaterlovsrevision m.m. (se side 2-3), og så sagde man i øvrigt velkommen til fire nye

medlemsteatre: Carte Blanche, Teater Konkylje, Teatret Kimbri samt Holbæk Egnsteater – sidstnævnte har dog tidligere været medlem af BTS i en periode først i 1990'erne. Samtidig sagde man farvel til Det Mindste Teater og Mariposa – der begge er ophørt som producerende teatre.

Det betyder, at BTS som arbejdsgiverorganisation og kulturpolitisk samlingssted nu rummer 58 af landets bed-

ste og mest aktive børneteatre – og det er det største antal medlemmer i organisationens historie.

Generalforsamlingen genvalgte i øvrigt såvel formand som bestyrelse, der følgende også det næste år består af: Formand Michael Ramløse (Fair Play), Sus Hauch (Batida), Flemming Hansen (Ods herred Teater), Rikke Lund Heinsen (Artibus) og Kristian Hald (Møllen).

Det blev Hund

Teatret Uden Navn, der har fået 500.000 projektstøttekroner af Teaterrådet til indværende sæson, er nu igang med deres første egenproducerede forestilling, »Hvorfor ikke?« – og har sågar fået et navn: Teater Hund, vist nok opkaldt efter administratorens firbenede hjælper.

At det er en Hund med ambitioner, kan ses af teatrets formålsparagraf, hvor det bl.a. lyder: »Foreningens formål er at skabe børne- og ungdomsteater af høj kunstnerisk kvalitet. Målet er at være en del af eliten på den danske og internationale børne- og ungdomsteaterscene. Foruden turnévirkomhed i ind- og udland er det planen på længere sigt også at etablere en stationær scene i

København/Frederiksberg eller omegn.«

Sådan. Den faste kerne i Teater Hund er Methe Bendix instruktør og dramtiker med 15 års erfaring fra Teater FÅR 302, og Anne Dalsgaard, skuespiller og med til at starte Metropole i Århus. Hun har siden medvirket i adskillige forestillinger som

skuespiller og performer, bl.a. i mange af Palle Granhøjs danseforestillinger. De to har skabt flere forestillinger sammen, bl.a. »Rejsen«, hos Team Teatret og »Hr. Son og Fru Mor – på udflygt« hos Holbæk Egnsteater.

Første udspil med deres eget teater er altså »Hvorfor ikke?« – en skæv komedie om at finde sin egen vej i en verden af regler, beboet af et par gangbesværede rotter med storhedsvanvid, en uchecket skytsengel m. fl. – og til titlen kan kun siges, at det kan man måske finde et godt svar på, når forestillingen gæstespiller på Comedievognen Broscene fra 24. november til 21. december.

Ny leder af BaggårdTeatret

Lasse Bo Handberg, 30 år, bliver ny kunstnerisk leder af BaggårdTeatret fra 1. oktober, hvor han afløser teatrets konstituerede kunstneriske leder, Peter Michaelsen.

Handberg kender omgivelserne godt, idet han selv er født i Svendborg og til overflod er søn af Bo Stendell Larsen, der i mange år var fast medlem af teatret og nu har sit eget teater, AbstraXteaterproduktion.

Lasse Bo Handberg har de sidste ti år arbejdet med teater og film, og har erfaring som producent, instruktør og manuskriptforfatter. Han har desuden kvalifikationer og erfaring inden for organisatorisk arbejde, marketing og kommunikation. Pt. er han i øvrigt at finde som dramatikerspiller på BørneTeaterSammenslutningens Væksthus-projekt, der afsluttes til december. Samtidig er han aktiv i Østre Gasværks dramaturgiske tænketank, som han i 2001 oprettede i samarbejde med Lars Kaalund. Som instruktør har han senest iscenesat »En verdensomsejling under bordet« af Bo hr. Hansen.

Lasse Bo Handberg – ny kunstnerisk leder på BaggårdTeatret

Troll i top

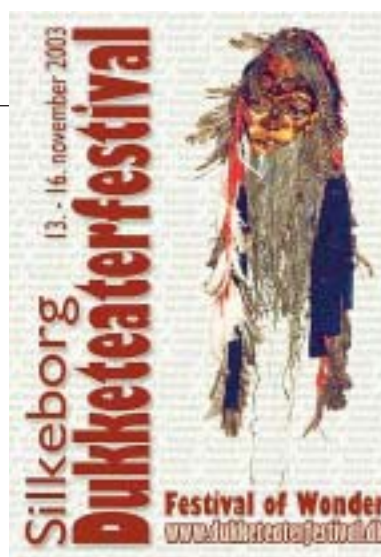
Et sikkert tegn på, at en ny børneteatersæson er igang, er et tilsendt katalog over sæsonens indkøbte forestillinger fra Odsherred Teater- og Musikforenings Børneteaterudvalg – som det hedder i sin fulde udstrækning.

Den flittige børneteaterarrangør i det nordvestsjællandske har udvalgt hele 36 teatre, der skal spille 130 forestillinger for de knapt 7000 børn i de fem kommuner i Odsherred.

Årets topscorer med 15 forestillinger er Teaterkompagniet med »Ystad og tryllebogens« (anmeldes i dette nummer af Børneteateravisen), skarpt forfulgt af Det fortællende Teater, der dog fordeles sine 11 besøg over tre forestillinger med seks til »Hvem der først bliver vred«.

Tredjepladsen indtages i fællesskab af Corona Danseteater, Rivegildet og Batida med hver otte forestillinger, fordelt på flere af teatrenes produktioner.

Teaterkompagniets succes hos Odsherreds børneteaterindkøbere – og i øvrigt mange andre – kommer som en vældig behagelig overraskelse for teaterleder Hege Tokle, der måtte igennem hele to showcases hos Refusionsudvalget for at sikre refusionsgodkendelsen og altså vejen til de pæne salgstal.

Festival of Wonder

Silkeborg er klar til endnu en international dukketeaterfestival, der i år finder sted fra 13.-16. november. Temaet er »Kontraster: Et møde mellem eksperiment og tradition«.

En lang række af de bedste nye danske dukketeaterforestillinger blander sig med et væld af internationale tilbud for både børn og voksne fra bl.a. Holland, England, Indien, Sverige, Tyskland, Tjekkiet, Slovakiet og Israel.

Der vises 71 forestillinger af i alt 19 teatre. Desuden vil der være udstillinger, workshops og animationsfilm – sidstnævnte på Papirfabrikken, Silkeborgs nye kultursted. På KunstCentret Silkeborg

By vises en udstilling med asiatiske dukker og på Silkeborg Bibliotek udstiller Patricia Homolova dukker, scenografi, akvareller og mobiler. På gaderne og andre utraditionelle steder finder man bl.a. Swinging Marionettes fra Prag. Og så er der hver dag under festivalen dukkeværksted for hele familien.

Silkeborg Dukketeaterfestival har eksisteret siden 1986 – indtil 1999 hvert år, og nu er den biennial – og i årevis med Ulla Dengsø som utrættelig koordinator. Billetsalget til årets festival starter 20. oktober.

Program og information på: www.dukketeaterfestival.dk

D' går til scenen

Danmarks Teaterforeninger, der er paraplyorganisation for landets lokale teaterforeninger, har holdt flyttested. Efter mere end et par årtiers sameksistens med Teatercentrum har organisationen nu slået sig ned i baglokaler til CafeTeatret i Københavns indre by og er således kommet både bymidten og den udøvende teaterkunst nærmere.

Klar til teaterfest

Horsens Børneteaterfestival er atter klar til det voldsomme ryk-ind af små og store til festivalweekenden 19.-21. september. I år spilles omkring 180 forestillinger på 12 forskellige scener i Horsens midtby – lige til at spadseres sig til. Traditionen tro er der rigtig mange, der har forudbestilt billetter, men der vil altid være mulighed for at møde op på billetudleveringen på Horsens Ny Teater og sikre sig nogle af de øvrige gratis adgangstegn til det store teaterudbud. Eller man kan prøve på telefon 70 11 14 11.

Se i øvrigt på hjemmesiden: www.boerneteaterfestival.horsens.dk

Kunst i køkkenkalenderen

Som vanligt er august måned startskuddet for en ny børneteatersæson, og det gælder selvsagt også de stationære børne- og familieteatre i København, der atter er gået sammen om en årskalender for sæsonen 2003-04.

Den såkaldte køkkenkalender er i handy foldeudformat og bliver distribueret til biblioteker og børneinstitutioner i hovedstadsområdet, men den kan også downloades direkte fra hjemmesiden www.familieteater.dk

De mange små og hyggelige stationære børneteaterscener opfører i sæson 2003-04 mere end 30 forskellige forestillinger for børn fra halvandet år og op efter samt deres voksne.

Et af dem er det stærkt sæsonbetonede Marionetteatret i Kongens Have, der spiller i sommermånederne og dermed august måned ud – og som derfor altid udtrækker sig Børneteateravisens opmærksomhed. Men nævnes skal de altså lige...

Fra Teater og Dans til NordScen

Teater og Dans i Norden, der er Nordisk Ministerråds institution for teater, musikteater og dans, har som følge af sine udvidede aktiviteter taget navneforandring til Nordisk Center for Scenekunst. I det daglige vil man dog markedsføre sine aktiviteter under navnet NordScen.

Også organisationens generalsekretær er skiftet ud: Teater- og danseproducent, Anne-Sofie Ericsson, der kommer fra stillingen som chefproducent for Cullbergballetten, afløste 1. august Sverre Rødahl, som er ny rektor for Statens Teaterskole.

Den danske plakatkunstner og instruktør m.m. Gitte Kath har stået for plakaten til den internationale festival i Skt. Petersborg

Skt. Petersborg kalder

Så nærmer tiden sig for den nordisk-baltisk festival i Skt. Petersborg i Rusland fra 21.-27. oktober, hvor dansk og svensk ASSITEJ er fødselskædere og medarrangører.

Den svenske generalsekretær i International ASSITEJ, Niclas Malmcrona, er således direktør for festivalen med Peter Manscher fra Dansk ASSITEJ som assistent.

Festivalen, der finder sted i anledning af byens 300 års jubilæum, finansieres da også primært af penge fra forskellige kasser i de nordiske lande samt med EU-midler.

Der deltager knapt en snes forskellige teatre fra

Rusland, de baltiske og de nordiske lande – og teatrene skal medvirke i workshops og andre aktiviteter på de lokale skoler, så de russiske børn både får kunst og kulturudveksling.

Den internationale festival i Skt. Petersborg er et led i et nordisk-baltisk-russisk samarbejde, hvor der i treårs-perioden 2002-05 finder et tæt samarbejde sted mellem Danmark, Norge, Sverige, Finland, Island, Estland, Letland, Litauen og Rusland, hvori indgår seminarer, gæstespil, udvekslingsprogrammer, festivaler m.m.

Yderligere informationer: www.assitej.dk

REPERTOIRE NYT

Theatret Thalias Tjenere
Vester Alle 3c
8000 Århus C
Tlf. 86 13 78 99

SNART

Forestillingen, der turnerer dette efterår og næste forår, har ændret aldersgrænse i forhold til oplysningerne i Den Røde Brochure.

Teatrets erfaringer har vist, at aldersgruppen skal hæves fra otte år til: Fra 9-år og op, dvs. fra 3. klasse og derover.

Se i øvrigt Den Røde Brochure side 237

Uppercut Dansteater

Adresseændring:

Teatret har flyttet kontor til:
Dortheavej 61
2400 København NV
Tlf. 35 82 11 71
Fax: 38 14 02 62
E-mail: uppercutdance@e-box.dk

Dramatikervæksthus 2003

Den 6. december er otte nye dramatikere klar til at møde den store teaterverden.

Der er præsentation hele dagen på Odsherred Teaterskole – og der bliver arrangeret transport t/r fra København.

Pris kr. 150 inkl. føde til ænd og gane. Tilmelding jonna@otcenter.dk

Læs mere om spirerne på www.otskole.dk

LUNDGREEN ADMINISTRATION

- teateradministration
- bogføring
- turnésalg
- store og små projekter
- telefonpasning m.v.

Diget 29 : Postboks 336 : 4300 Holbæk
Telefon 59 43 10 02 : Mobil 28 99 54 65
mail@lundgreenadministration.dk

11. Teaterfestival Odense

06. - 09. november 2003

Udenlandske teatre

Chapertons Comic teatre :

BOOM

La Compagnie des Chemins de Terre :

Prof. Olaf Stevensom

Pep Bou Productions :

Ambrosius

The David Gale Theatre Company.

I am Dandy

Opera Cirkus:

Impropera

The Shqrurx Team:

Shqrurx

Theatre Numerus:

A Trip to the Moon

Teaterhuset

FestivalSekretariat
Teaterhuset
Filosofgangen 19
tlf 63 11 78 18
odense@teaterfestival.dk
www.teaterfestival.dk
BilletSalg fra 15. september

Danske teatre

The Loyal Shakespeare Company:

Macbeth

Teatret Artibus:

Arme Anton

AbstraXteater:

Ind i Maleriet

Odsherred Teater:

Svinestien

Teatret:

Ditto

Frueflæsk & Bøffer:

Frueflæsk & Bøffer

Teaterhuset

Arrangeret af:

Teatret Gadesjakket
Den Fynske Opera
Børneteateret Skægspire
Odense Kommunes
Kultursekretariat
Teatercentrum
FAST

Støttet af:

Odense Kommune
Kunstrådets Teaterudvalg
British Council
Fyns Amt

Festival for europæisk scenekunst

Komisk Identitet